

NOVINY

Volume 6 Issue 015 (705)

CZECH AND SLOVAK AUSTRALIAN NEWSPAPER

13. VII. – 26.VII. 2026

PP 100003424

DO KAŽDÉ RODINY KRAJANSKÉ NOVINY (Fr.Hrabica †)

PUBLISHED FROM JULY 1999

S tručné zprávy.

Pondělí 13. července
pokračování na str. 2

Slovo vydavatele:

Nedávno jsem se dověděl
veselý trik naší dělnické
strany.

Jak asi sami víte, tak do mnoha
státních úřadů, ať je to imigrační, či
„birth marriage and death“ a jim
podobné ouřady jsou dosažitelné
pouze přes internet a do budovy se
holt už nedostanete.

Je to proto, abyste se náhodou
nechtěli podívat, že všude sedí
Indové, Číňani a Arabové.
Vtipně vyřešili, aby se na státní úřad
nedostal někdo nepovolaný,
nevhodný Australan nebo dokonce
tzv „whistle-blower“.

Dotazník musí být
vyplněn speciálním
způsobem, kdy se musí
uvést určité pořadí slov,
či vět, aby žadatel byl
vůbec pozván na
pohovor. Tyto
informace, jak vyplnit
dotazník vám poradí
pouze indická, čínská či
arabská organizace.
Ti se doví, kolik lidí je
potřeba, kdy a kde
aplikovat jako první.

Tím, že je na imigračním úřadě klika
Indů, tak je normální, že když
našinec přes českého agenta zažádá
o víza tak je nedostane, anebo čeká
půl roku, kdežto indický agent zařídí
pro Inda víza za čtrnáct dní i když
má falešný diplom.

Je tohle vůbec možné? Jestliže jsou
normální Australané voláni do
státních míst až jako poslední, brzy
tady bude všechno indické, arabské
nebo čínské - nemáme k tomu dnes
už daleko!

A všichni tito úředníci podporují
dělnickou třídu a připravují se na
referendum, kde budou hlasovat pro
Aboridžinskou socialistickou
republiku. Slovo „Austrálie“ bude
zakázané coby rasistické.

Předem se to prý pozná, že naše
dělnická strana pozve čínskou
armádu do Austrálie na přátelské
cvičení.

Na seznámení nevhodných a
nežádoucích občanů určených
k likvidaci se prý už několik let
pracuje.

Měli bychom si pomáhat.

Taková byla doba

Jan Kovanic 07. 2026

„Heil Hitler!“ pronesla nastávající
slečna učitelka při vstupu do
zkušební místnosti z očí do očí
německému všemocnému

školnímu ouředníkovi a kmitla
vztyčenou pravicí ku árijskému
pozdravu. Bez tohoto oslovení by
za Protektorátu nemohla být
připuštna ke zkoušce ani do
výchovného procesu. Takto pak
mohla potajmu učit české děti
národním dějinám - žádné ji
neprásklo. Riskovala koncentrák,
možná i smrt.

Život v totalitním systému
znamenal vždy určitou míru
kolaborace nebo aspoň
koexistence. Ale prý každý si
musel najít v sobě určité meze,
za které už neměl zacházet - aby
se sám sobě mohl podívat do
očí. Jenže problém je v té mezi.
Pro někoho bylo nepřekročitelnou
limitou členství v KSČ. Pro jiného

Brigáda socprc, pro
dalšího ROH. Byl
jsem v ROH i BSP.
Kdosi mi pak
navrhoval jako zcela
bezproblémovou a
vhodnou k ukájení
aktivit
Vědeckotechnickou
společnost - kde
jsem byl rovněž -
avšak jiný ji může mít

jen za další chapadlo totalitní
moci. Je krásné, jak si každý
dokáže obhájit před svým
svědomím, co sám učinil a
nadávat ostatním do kolaborantů,
protože dýchali stejný vzduch s
komoušema a neutekli nebo se
nezasebevražдили.

Ale obecně se bere v opovržení
fakt členství v KSČ. Sám bych
tam nevlezl, ale těžko odsuzovat
paušálně všechny, kteří tak
učinili. Někdo tam vlezl z
hlouposti, jiný z prospěchářství.
Někdo „musel“ - jiný nemohl
jinak. Jsem v rozpacích nad
dodnes upřímně věřícími. Také je
nutno ptát se po době a
souvislostech.

Jiné bylo „zajímavé“ salonní
levičáctví za první republiky a
jinak tomu bylo uprostřed války,
kdy při roznášení komunistických
letáků šlo o život. Jiná zase byla
těsně poválečná vděčnost SSSR.
Krásně je to ukázáno v povídce
Oty Pavla Běh Prahou. Ale jak ti
lidé mohli zapomenout na
sovětské procesy 30. let? Oni i
západní politici si mysleli, že
Stalin bude po vyhrané válce
demokratizovat a dveře gulagů,
ze kterých propustil do války své
vězně, už nezavře.

A taky - říkala mi jedna tetinka:
„Když jsem se po válce vrátila z
koncentráku, nikoho jsem
neměla, nikdo se o mě nezajímal,
jenom mladí komunisti mi řekli -
přiď mezi nás, my se o tebe
postaráme.“

Člověk se mohl stát komunistou i
bezděky - jako můj dědeček
Hejtmánek, který po návratu z
italské fronty první světové války
vystoupil z církve a dal se k
sociálním demokratům. Pak
přišel rok 1948 - a náhle byl
komunistou, když soudruh
Fierlinger vplul do náruče KSČ i s
členstvem (a hlavně
poslaneckými mandáty, čímž
získala KSČ nadpoloviční většinu
v Parlamentu). Po dalších
volbách přišly prověrky už
nepotřebných převzatých
socanů. Děda Jindřich prý
nevěděl, kdo byl Marx, a tak ho
komunisti vyloučili ze svých řad.
Aniž kdy do nich vstoupil...

Pak přišla léta padesátá a strach.
Mnozí se stali členy KSČ z
pouhého pudu sebezáchovy.
Komunistická věrchuška řádila -
už nemusela zas až tak moc,
protože před bolšánem byl u nás
fašoun a ten dokázal pracovat se
strachem velmi dobře. Jen se
podívejte na ty tváře lidí, když po
smrti Heydricha (a vypálení Lidic)
slibují na náměstích a v
divadelních sálech věrnost Říši!
Ten strach v jejich očích je
hmatatelný. Už tehdy se musel
člověk rozhodovat.

Rozhodovala se studentka
pedagogiky, která chtěla vést děti
k vlastenectví. Rozhodoval se
čestný Rikitan v knížce Strach
nad Bobří řekou - pokračování
slavných Hochů. Když přišla cizí
vojska a obsadila naši vlast, byly
zrušeny všechny mládežnické
spolky a vznikl spolek jediný
(Kuratorium...). Tu bylo potřeba
dát nové organizaci jisté rady,
aby hoši byli vedeni k lásce k
přírodě a kamarádství. Po válce
se podobně stávali z vedoucích
Junáků vedoucí pionýrů. Ti, které
nezavřeli. Později i ti, které
komunisti zavřeli a pak přece jen
pustili... Spartakiádní skladby
připravovali stejní lidé jako
sokolské slety.

Pak přišlo „odhalení kultu
osobnosti“ a zlatá léta 60.,
ukončená Pražským jarem. Do
KSČ vstupovali zase mladí i
starší aktivní lidé s cílem dát naši

společnosti lidskou tvář. Hloupi?
Zapomětliví? Jak mohli
zapomenout na zločiny 50. let?
No ale teď komunisti poznali své
chyby a musí je sami napravit. To
je spravedlivé. Po srpnu 1968 byl
občas vstup do partaje brán i
jako vlastenecký čin, kterým
člověk stvrzoval až do těch statků
a hrdel, že bude stát za
progresivním vedením našich
národních hrdinů. A pak - za
trapného asistování i příčinlivého
konání těchto hrdinů - přišla
„normalizace“.

Nejdříve byly odstaveny a
pronásledovány obrodné špičky a
aktivisté polednové
demokratizace. Zejména bývalým
komunistům nemohli
normalizátoři přijít na jméno.
(Divil jsem se tehdy, jak Rudé
právo dští oheň a síru na Pavla
Kohouta za jeho mládežnické
hříchy z padesátých let. Opravdu
jsem se divil. Vždyť ho měli - jako
komunisté - chválit!) A pak přišla
řada na řadové členy. Před
prověřkovou komisí měli říci své
„ano“ vstupu okupačních vojsk
Varšavské smlouvy. Stačilo
kejvnout. Skoro půl milionu
komunistů nekejvlo. Řekl bych,
že statečně. Padesátá léta zase
nebyla tak vzdálená.

Toho již jsem pamětníkem. Říkal
jsem si - teď už v KSČ zůstali
jenom hajzlové, vyžírkové a
srabi! Ale přece jen dost lidí zase
v 80. letech do Strany vlezlo,
někteří dodnes tvrdí, že aby
podpořili perestrojku. Cožpak se
nepamatovali na svinstva 70. let?
Jeden můj tehdejší kolega chtěl v
té době jenom dělat kariéru.
Přihlásil se - ale nevzali ho.
Inženýrů měli dost. Vzali jeho
kamaráda - dělníka (technika v
dělnické třídě:), který o rudou
knížku nijak neusiloval, ale když
to přišlo, nebránil se. Kolega
inženýr na kamaráda dělníka
nepromluvil tři měsíce! Dokud
nevzali i jeho. Když se v roce
1989 začal komunistický režim
bortit, prohlašoval sebevdomě:
„Ta loď se potápí, ale dosedne
na dno a paluba zůstane nad
vodou.“ Po listopadové revoluci z
té paluby přeskočil na
podnikatelskou bárku. Členství v
KSČ už nepotřebuje, kdyby mu
ho někdo připomenul, asi by se
jen zasmál a mávnul rukou:

„**Taková byla doba!**“

rače otočiti list na stranu 7

Pondělí 13. července

Devět západoevropských zemí založilo s Ukrajinou koalici antibalistické obrany
Maďarský parlament změnil ústavu aby svrhl maďarského prezidenta
Premiérka Ukrajina podala parlamentu demisi
EU uvalí na Rusko 21. balík sankcí
Eko zmocněnec Filip Turek naboural třítunovým SUV sanitku A Havlíček oznámil, že vláda se nechce podílet na kampani prezidenta Pavla
Šéf Kupka odhalil, že kampaň ANO proti prezidentovi má za cíl, aby nebyl znovu zvolen A Dva exStB dostali dvouletou podmínku za šikanování herce Töpfera
U nás slunečný letní den, skoro 30°C

Úterý 14. července

Ukrajinský parlament přijal demisi premiérky Syrydenkové A Macinka na podnikatelském fóru v Tel Avivu podpořil Izrael
USA dál útočí na cíle v Íránu
Na tradiční přehlídce v Paříži byl i Babiš a Zelenskyj
Babiš myslí, že by Turek měl odstoupit, pokud jsou videa s havárií pravá – **Vydavatel** po shlédnutí fotek si myslí, že to celé bylo nahané, narafičené, aby odstranili Turka
Privatizátor Mladé fronty Savov dostal devět let v nepřítomnosti A Prezident Pavel navrhuje standardní komunikaci s premiérem
Někdo hrozil bombou na Hlavním nádraží v Praze, zablokoval veškerou dopravu
U nás pod mrakem, spadlo pár kapek

Středa 15. července

Američané dál útočí na Írán A Francie umožní eutanázii EU a Ukrajina uzavřely dohodu o společné výrobě dronů
Ukrajina je schopná do konce roku vyrábět střely pro Patrioty
Sněmovna schválila EET 2.0, má se zavést od 1.1.2027
Prezident hodnotí českou účast na summitu NATO jako diplomatický výprask
Turek nepočítá s imunitou, pokud bude trestně stíhán kvůli autonehodě A Začaly Colours of Ostrava
U nás navzdory předpovědi slunečný den teplo 25°C

Čtvrtek 16. července

Koreckyj je nový premiér na Ukrajině
Írán hrozí zničením infrastruktury v regionu
Rusko nepočítá s obnovou mírových jednání
23 osob bylo odsouzeno v souvislosti se zřícením mostu v italském Janově
Filip Turek nesmí na schůze a porady
Poslanec Foldynu podezírá policie z domácího násilí
Už týden hasiči bojují s požárem ve Zlíně
Na Lochotíně vystoupí Diana Ross
U nás v noci pršelo, pak se vyloupł krásný letní den

Pátek 17. července

Evropská komise představila revizi povolenek ETS 1
Zelenskyj odtajní archivy o volyňském masakru
Německo se zúčastní francouzského jaderného cvičení
Andy Burnham se stal lídrem labouristů
Vedení ODS zatrhlo ODS Prahy 1 nominovat Dvořáka
Filip Turek dostal pokutu za černou stavbu
Vláda odsunula navýšení valorizace penzí
Na Prachaticku hoří les
U nás střídavé počasí, slunce i přívalový déšť

Víkend 18. – 19. července

Úpravou ústavy sesadilo Maďarsko prezidenta
Německé tajné služby dostanou pravomoc „přímé intervence“ A Levičácký starosta New Yorku chystá zatčení Netanjahua
Trump chce financovat stoupence MAGA ve světě
Babiš slíbil vládní čtvrt' v Letňanech a halu pro Sáblikovou A Zemřel sexuolog Jaroslav Zvěřina
Prezident Pavel se rozhodne o kandidatuře až příští rok
Okamuru před odjezdem do Číny brífovaly tajné služby
U nás nepřehledné počasí, ochladilo se, déšť střídá sluníčko

Pondělí 20. července

Británie má nového premiéra, je jím Andy Burnham
Teroristická organizace Hamás má nového šéfa
Maďarskou prezidentkou se má stát šachistka Polgárová
Putin děkuje Severní Koreji za pomoc ve válce
Vláda přidá důchodcům 80 plus, nezvýší valorizace
Soudce Ústavního soudu je vládou označen za podjatého A **Hynek Kmoníček** končí ve funkci poradce pro národní bezpečnost a půjde do OSN.
Schyluje se k zákazu mobilů ve školách
U nás krásné počasí, připomíná hezký květen

Úterý 21. července

Francie zakázala sociální sítě dětem
USA chtějí v Íránu zbourat horský masiv nad jaderným komplexem A Trump ujišťuje, že Netanjahu nebude na půdě OSN zatčen

Prezident varuje před podkopáváním důvěry v justici
Policie zasahovala na pražském magistrátu
Hasiči už nestříkají na vyhořelý dům ve Zlíně
Česku na chorvatském ostrově Krkl poranil blesk
Havlíček podepsal s Rolls-Roycem memorandum o reaktorech
U nás chladno a pod mrakem

Středa 22. července

Ukrajina má nového náčelníka generálního štábu
Orbán obviňuje novou maďarskou vládu z potlačování demokracie A Saský premiér Kretschmer pochybuje o smyslu zákazu spolupráce s AfD
EK přestává financovat benátské bienále kvůli ruské účasti, otevřeli si pavilon umění na výstavě umění..
Prezident Pavel vetoval novelu rozpočtových zákonů
Babiš označil prezidentovo veto za nezodpovědné
ODS vyloučila Filipa Dvořáka ze strany, ODS Prahy 1 půjde do voleb bez něho A Macinka řekl ruské velvyslankyni, že je třeba ukončit válku
U nás poměrně chladno, střídavě oblačno

Čtvrtek 23. července

Trump tlačí Saúdskou Arábii do dohody s Izraelem
USA mají rozpočet na obranu ve výši 1,15 biliónu dolarů
Řecko už neblokuje další sankce EU proti Rusku
Ministr Macinka a chorvatsky ministr v Chorvatsku uctili památku obětí srážky s katamaránem
V Náměšti se zřítíl armádní vrtulník, jeden voják zahynul
Babiš se snaží prodat letouny Aero Skyfox Srbsku
Foldynova manželka požádala soud o předběžné opatření A STAN podává trestní oznámení na střet zájmů na ministerstvu práce
U nás chladnou a pod mrakem

Pátek 24. července

Německý kancléř chystá změny ve vládě
Podle agentury Nová Čína chce Peking obnovit vztahy s Českem A Zelenskyj se chystá odjet do USA
Čína rozšířila sankční seznam i na českou firmu Tatra Trucks A Ministerstvo zahraničí řeší případ Čecha zadrženého v Číně
Česká republika prodá zbraně Černé Hoře za 24 milionu eur A Na Doupově cvičí středoškoláci
Majitel vyhořelé výškové budovy ve Zlíně ji musí odstranit do 15. prosince
U nás krásný letní den se sluníčkem, teploty do 25°C

Víkend 25. července – 26. července

Islamista podnikl v Berlíně vražedný útok proti oslav LGBT+ A Bavorský premiér je ve sporu se saským premiérem kvůli spolupráci s AfD
V Hormuzském průlivu najel tanker na minu
V Kazachstánu přistála rusko-americká posádka z ISS
V části Čech je vyhlášena výstraha před požáry
Policie odhalila pachatele vraždy z roku 2007, je promlčená A Zemřel výtvarník Milan Knížák (87)
Začala Letní filmová škola v Uherském Hradišti
U nás slunečný, ne moc horký víkend

Noticka O Rusku

Lukáš

Chaos na ulicích Moskvy, protože stále více bezdomovců zaplavuje město, které se po 21. balíčku sankcí EU proměnilo v skládku! Víte doufám, že si dělám legraci, že ano? – Tohle je Frankfurtu nad Mohanem, Německo – země, kterou ničí ti, kdo ji řídí," píše člověk jenž sdílel toto video.

Zatímco nás česká média zásobují propagandou již několik let, že již brzy, za chvíli Rusko zkolabuje a zhroutlí se, tak Rusko zvládá své problémy a naopak k zhroucení směřuje spousta částí členských států EU. Například v Německu prudce roste nezaměstnanost, klesá reálna hodnota mezd a místo přebytků se začíná Německo zadlužovat stále více ...

A zatímco v Německu (převážně) muslimští migranti dostávají okamžitě štědré sociální podpory a dávky, o kterých se rodilým Němcům může jen zdát, a na štědrý sociální systém pro migranty musejí rodili Němci dřít víc a víc - stát jim bere víc a víc z výdělku, tak naopak v Rusku mají velice přísnou migrační politiku.

Ruský sociální systém pro migranty rozhodně nelze označit za štědrý. Naopak patří k velmi restriktivním a pragmatickým. Ruská migrační

politika je nastavena tak, aby zemi zajišťovala levnou pracovní sílu pro sektory jako stavebnictví, zemědělství nebo služby, ale stát migrantům neposkytuje téměř žádnou sociální podporu.

Na rozdíl od Německa v Rusku neexistují žádné azylové nebo sociální dávky, které by migrantům zajišťovaly bezplatné bydlení, stravu nebo finanční příspěvky na živobytí jen na základě toho, že do země přišli. Lidé, kteří přicházejí za prací (nejčastěji ze zemí Střední Asie, jako je Uzbekistán, Tádžikistán či Kyrgyzstán), jsou plně odkázáni sami na sebe. Pokud ztratí práci, nedostávají žádnou podporu v nezaměstnanosti a hrozí jim vyhoštění.

Aby měl cizinec v Rusku nárok na základní sociální podporu, musí mít plně legální status (obvykle trvalý nebo přechodný pobyt) a řádně pracovat.

A zatímco v Německu mají ilegální migranti plnou zdravotní péči, tak v Rusku bezplatná státní zdravotní péče (v rámci povinného zdravotního pojištění) je dostupná pouze těm, kteří mají oficiální pracovní smlouvu a jejichž zaměstnavatel za ně odvádí pojistné.

Neregistrovaní nebo nelegální migranti mají nárok pouze na bezplatnou urgentní první pomoc v ohrožení života.

Zatímco Německo plně dává sociální dávky rodinám imigrantů, i ilegálním, tak Rusko sice nabízí poměrně štědrý program tzv. „mateřského kapitálu“ (finanční podpora při narození dětí) s cílem zvrátit demografický pokles, tyto peníze jsou však přísně vázány na ruské občanství (matka i dítě musí být občany RF). Obyčejní migrující pracovníci na ně nedosáhnou.

Extrémně přísný azylový systém

Ačkoliv Rusko formálně podepsalo mezinárodní úmluvy o uprchlících, získat v zemi status uprchlíka je byrokraticky téměř nemožné. Je to obrovský rozdíl oproti Německu, které vítá kdejakého ilegálního migranta. Lidé žádající o azyl často končí v právním vakuu – nemají dokumenty, nemohou legálně pracovat a stát jim finančně nepomáhá. Takže Německo dobrovolně páchá ekonomickou, sociální a populační sebevraždu za veselého potlesku většiny občanů, kteří volí ty, co tu sebevraždu plánují a realizují. K tématu masové migrace do Evropy si více přečtěte v publikacích:

Problematika vyšší porodnosti muslimů - <https://www.luxor.cz/v/2102907/problematika-vyssi-porodnosti-muslimu>
Evropa ve smrtelném sevření multikulturalismu a islámu - <https://www.luxor.cz/v/1993584/evropa-ve-smrtelnem-sevreni-multikulturalismu-a-islamu>
Eurabia - Mýtus nebo realita budoucnosti? <https://www.luxor.cz/v/2082763/eurabia-mytus-nebo-realita-budoucnosti>

24.července

„Výtržnost při divadelním představení", hlásila 24. července 1897 Národní politika. "Ku zvláštnímu výjevu došlo včera o půl deváté hodině večer při divadelním představení v libeňské aréně U Deutschů. Když hra blížila se k svému konci a napjatí posluchači sotva dýchali, ozval se ze dvora sousedního domu tajemný hlas: Kdybyste šli raději spát, pakáži, již jest půl desáté! Výkřik tento způsobil v celém divadle neobyčejné rozhořčení. Jak se později zjistilo, zasáhla tímto způsobem do představení žena barvíře koží, Marie Čermáková z č. 473 v Libni.“
* Hostinec a divadelní sál U Deutschů, na jehož místě dnes stojí Divadlo pod Palmovkou,

Diakritika a pokuta.

Radio univerdum 18.6.2026

Prevádzkovateľ stánku s langošmi v slovenskom Kvetoslavove dostal vysokú pokutu za chýbajúcu diakritiku na pokladničnom doklade pre zákazníka. Na absurdný dôvod aj výšku sankcie, ktorú mu uložila daňová správa, teraz svojším spôsobom upozornila Chata Zázvor v Nízkych Tatrách. Prepisala celé menu a vyhlásila sa za lingvistickú laboratórium.

„V Chate Zázvor berieme zákony smrteľne vážne. Keď sme sa dozvedeli o tom vzdelanom pánovi kontrolórovi, ktorý udelil pokutu za chýbajúce čiarky a háčiky, hneď nám došlo – my nie sme gastronomický podnik, my sme lingvistické laboratórium,“ napísali majitelia vo svojom príspevku na Facebooku podľa slovenského portálu Info.sk.

Vážení hostia, milovníci poriadku a priatelia gramatickej čistoty!

V Čháté Žážvôr berieme zákony smrteľne vážne. Keď sme sa določili o tom prísnom kontrolórovi, ktorý za „chýbajúce dlžne“ udelil pokutu, hneď nám to došlo: Nie sme gastronomický podnik, sme lingvistická laboratórium!

Podnik sa podľa vlastných slov rozhodol pre totálnu ofenzívu háčikov a čiark, aby sa vyhol pokute za nesprávne uvádzanie položiek na účtenke. „Od dnešného dňa u nás nenájdete ani jediný holý znak. Sme vizionári a ideme príkladom,“ uviedla chata.

V jedálnom lístku sa tak objavili aj žartovné názvy jedál, ako napríklad Brýňďžôvé háľúšký šô šľáninkôu, Pôctívý d'ômácý gúl'áš alebo Šúl'áncé š mákôm.

Zariadenie si pohralo aj so svojím vlastným názvom. Podľa príspevku sa teraz volá „CHÁŤÁ ŽÁŽVÔR – ÍŇTÉLÉKTÚÁLŇÝ PRÍŠŤÁV ŠŤRÁŤÉGÍCKÉHÔ ÔŠVÍÉŽÉNÍÁ“.

Problém chýbajúcej diakritiky v slove „langoš“ vyvolal na Slovensku rozruch, keď začiatkom mája dostal predajca langošov zo slovenského Kvetoslavova pokutu 1 500 eur, teda približne 37 500 korún. Podľa kontroly na účtenke chýbala diakritika.

Hoci tento prípad vyzerá smiešne, opäť poukazuje na aroganciu hlúpych štátnych úradníkov, ktorí majú pocit, že konajú dobro – veď aj strážcovia koncentračných táborov nechápali, čo robia, veď predsa konali podľa zákona! Aj tí idioti, ktorí ma pred pár rokmi nechceli pustiť z jedného okresu do druhého, predsa konali v súlade so zákonom.

Aj tie svine, ktoré ma vyhadzovali z autobusu a vlaku, lebo som nemal masku na ústach, konali predsa v „dobrej viere“, lebo im to nejaký Goebbels... pardon... Vojtech alebo nejaká iná nula nariadil.

Nechápali, že zákon môže byť zvrátený a že sú povinní postaviť sa proti zločinnému zákonu? A čo ten hlupák z Valmezu, ktorý rok prenasledoval Vidlaka za to, že mu nejaký zločinec prelepil poznávaciu značku? Veď aj on konal podľa zákona. Mohol prípad odložiť, lebo jednoznačne nedošlo k ničomu zlému, ale ten hlupák svojím rozhodnutím celý rok šikanoval bezúhonného občana, nútil ho odovzdať vodičský preukaz a udelil mu nezmyselnú pokutu vo výške niekoľkých tisíc. Ako je možné, že táto nula môže nezákonne rozhodovať o ostatných a nenesie zodpovednosť za svoje rozhodnutia? Ako by to, do čerta, mohol? Veď predsa rozhodoval podľa platných predpisov... rovnako ako to zvierá, ktoré

zavieralo ľudí do dobytčích vagónov, ktoré išli do Treblinky. Toto zvrátené „zrnko piesku“ predsa neurobilo nič zlé, len rešpektovalo vtedajšie... a dnešné zvrátené predpisy...

Pôrodník sa pýta prvorodičky : Chcete cisársky rez?
Nie ďakujem, radšej punčový alebo kakaový.

KDH: Štát pri riešení domáceho násillia zlyháva, navrhujeme systémové zmeny

TASR 16.07.2026, - Kresťanskodemokraticke Hnutie poukázalo aj na kroky polície, ktoré nasledovali po vražde v Gelnici.

Žiada preto systémové zmeny a vyzýva tiež premiéra Roberta Fica (Smer-SD), aby pri tvorbe štátneho rozpočtu vyčlenil zdroje aj na posilnenie kapacít probačných a mediačných úradníkov. Predstavitelia hnutia o tom informovali na štvrtkovej tlačovej konferencii pred budovou parlamentu.

Poslankyňa Národnej rady (NR) SR Andrea Turčanová (KDH) pripomenula, že obeťami domáceho násillia sú okrem žien aj deti, muži či seniori a od štátnych orgánov očakávajú odborný a profesionálny prístup a empatiu.

„Realita je však často taká, že sa s ňou nestretnú. Ani na prvotnom výsluchu na polícii, ani u prokurátora a často, žiaľ, ani na súde,“ skonštatovala.

KDH preto žiada zadefinovať inštitút sprevádzajúcej osoby, respektíve dôverníka, ktorý bude povinne prítomný pri celom procese, ktorým si obeť postupne prechádza.

„Či už sú to lekárske, znalecké vyšetrenia, policajné výsluchy, následne výsluchy priamo na súde. Taktiež chceme zadefinovať predmet domáceho násillia do zákona ešte lepšie, ako je tomu dnes,“ uviedla Turčanová.

Hnutie tiež žiada zmenu legislatívy, ktorá zabráni opakovanej viktimizácii obetí, aby neboli neustále traumatizované opakovaným vypočúvaním v stresujúcom prostredí. KDH chce presadiť aj opakované preškolenie policajtov, ktorí prijímajú hlásenia a vedú výsluchy.

Mali by byť povinne školení na citlivú, odbornú a empatickú komunikáciu. Žiada aj vytvorenie

podnetného pracovného prostredia pre policajtov, čo si podľa KDH vyžaduje úzku spoluprácu s vyškolenými kolegami, psychológmi aj duchovnými, ktorí sú v Policajnom zbore (PZ) zastúpení.

Hnutie poukázalo aj na kroky polície, ktoré nasledovali po vražde v Gelnici. Kritizujú vyjadrenia prezidentky PZ Jany Maškarovej, ktoré prišli opakovane aj napriek závažným zisteniam.

„Vyhlásenia policajnej prezidentky, že polícia neporušila zákon, sú absolútne neakceptovateľné a ukazujú, že kontrolné mechanizmy v polícii nefungujú alebo sú nekompetentné. Ak policajná prezidentka nevidí pochybenia v tomto prípade a nevie vyvodiť zodpovednosť u svojich podriadených tak, ako to urobil generálny prokurátor, je namieste, aby vyvodila osobnú zodpovednosť a odstúpila. Zahmlievaním a popieraním pochybení nedosiahneme zlepšenie ochrany občanov,“ zdôraznil podpredseda KDH Viliam Karas.

Karas žiada tiež posilnenie kapacít probačných a mediačných úradníkov a vyčlenenie dostatočných financií na restoratívnu justíciu, keďže samotné zákazy priblíženia bez reálnej kontroly podľa KDH nestačia.

„Vyčleňte dostatok zdrojov na posilnenie mediačnej a probačnej služby, na väčšie zapojenie cirkvi, charitatívnych organizácií, tretieho sektora pri podpore a asistencii všetkým, ktorí sú obeťami domáceho násillia,“ odkázal premiérovi.

Zuzana V. zomrela 20. júna v Gelnici po útoku svojho manžela. Ten čelí obvineniu z obzvlášť závažného zločinu vraždy, stíhaný je väzobne.

Generálny prokurátor Maroš Žilinka už minulý týždeň uviedol, že Generálna prokuratúra (GP) SR zistila v trestnej veci, ktorá predchádzala vražde učiteľky, závažné porušenia zákona.

Následne uvoľnil z funkcie vedúcich prokurátorov. Polícia v reakcii na zistenia GP reagovala, že PZ trvá na záveroch nezávislého kontrolného orgánu a nezávislého odborného útvaru v prípade vraždy učiteľky z Gelnice.

Tie podľa polície nespochybnil vo svojich záveroch z preskúmania trestnej veci ani generálny prokurátor.

Podľa Fica klub vojnových štváčov.

Slovensko potichu vstúpilo do koalície ochotných, potvrdila francúzska ambasáda

23.7.2026 aktualita sk - Slovensko je medzi krajinami, ktoré vojensky podporujú Ukrajinu, hoci vládni predstavitelia opakovane tvrdila opak.

Francúzska ambasáda potvrdila vstup Slovenska do koalície ochotných. Vo štvrtok o tom informoval portál Eubrief s tým, že oficiálne dostalo pozvánku aj na júlové stretnutie. Krajinu však v Paríži nezastupoval predseda vlády ani ministri, ale veľvyslanec SR vo Francúzsku.

Členstvo republiky v koalícii ochotných je prekvapujúcou informáciou, keďže premiér Robert Fico označuje štáty, ktoré sa po boku Francúzska či Veľkej Británie jednoznačne pridali na stranu našich východných susedov, za klub vojnových štátov.

Z dnes zverejnenej správy vyplýva, že Slovensko prijalo záverečné vyhlásenie spolupredsedom, ale nestalo sa súčasťou integrovanej koalície protibalistickej obrany, ktorá vznikla na tom istom zasadnutí koalície ochotných (13. júla v Paríži – pozn. red.).

Poválečný paradox v Československu: O majetek přišly tisíce přeživších Židů mluvících německy

Lina Klimarová – Medium 2026

Přežili Terezín, Osvětim i pochody smrti. Když se ale po válce vrátili domů, čekal některé židovské občany Československa další šok. Československé úřady je označily za Němce a konfiskovaly jim majetek. Někteří se dokonce ocitli v odsunu.

Holocaust přežil jenom zlomek československých Židů. Když se v roce 1945 začali přeživší nacistických koncentračních táborů s podlomeným zdravím vracet zpátky do Československa, očekávali, že po letech pronásledování najdou znovu svůj domov. Místo toho mnohé z nich čekaly další osobní tragédie a v některých případech i konfiskace majetku.

Tato záležitost se osobně dotkla hlavně německy mluvících Židů z Prahy, Brna či pohraničních oblastí. Jejich rodiny po generace používaly němčinu jako jazyk vzdělání, obchodu a každodenní komunikace. Ve sčítání lidu z roku 1930 proto uvedli německou obcovací řeč nebo německou národnost. Po válce se jim právě tato vyplněná kolonka stala osudnou.

Dnešní historici upozorňují, že poválečné Československo mnohdy nedokázalo rozlišovat mezi německou kulturní identitou a podporou nacismu. „Ti, kteří deklarovali německou národnost, byli po válce posuzováni jako Němci bez ohledu na to, že byli obětmi nacistické rasové politiky,“ poukázala ve své studii historička z Ústavu pro soudobé dějiny Akademie věd ČR Kateřina Čapková.

Rozhodovala jedna kolonka ve sčítání lidu z roku 1930

Podle sčítání lidu v Československu z roku 1930 žilo v Čechách a na Moravě přibližně 117 tisíc osob, které se hlásily k židovskému vyznání. 12,8 procent z nich v tomto sčítání lidu uvedlo německou národnost nebo německou obcovací řeč. Ačkoliv kulturně vyrůstaly v německém prostředí, spousta židovských rodin byla za první republiky loajálních vůči Československu. Po konci druhé světové války se přeživší německy mluvící Židé, kterých v Československu zůstalo na tři tisíce, ocitli ve velmi složité situaci.

„Při sčítání lidu v roce 1930 se Židé hlásili nejčastěji k národnosti československé, německé, případně židovské. Nemohli tušit, že tehdejší rozhodnutí zásadním způsobem ovlivní osudy těch, kteří přežijí holocaust. Národnost uvedená při tomto konkrétním sčítání lidu totiž po válce určovala, jestli člověk má, nebo nemá nárok na československé občanství. Otázka občanství byla naprosto stěžejní. Podle prezidentského dekretu z 2. srpna 1945 ztratili československé občanství lidé německé nebo maďarské národnosti. Ze svého výzkumu ale vím, že problém znovu získat občanství měli i lidé, kteří si v roce 1930 zapsali národnost židovskou a zároveň hovořili německy,“ uvedla historička Kateřina Čapková.

Dekret prezidenta republiky č. 33/1945 zbavoval československého občanství osoby německé a maďarské národnosti. Zároveň obsahoval výjimky pro lidi, kteří zůstali věrni republice, neprovinili se proti českému a slovenskému národu, účastnili se boje za osvobození nebo trpěli pod nacistickým terorem.

Samotné znění Benešových dekretů tedy neznamenalo, že každý německy mluvící Žid musel automaticky přijít o československé občanství a majetek. Problém nastal v tom, jak místní národní výbory, úředníci a konfiskační komise posuzovali národnost, státní spolehlivost a nárok na restituci.

Podle historických studií mělo po válce přibližně až tři tisíce Židů přihlášených k německé národnosti problémy se znovuzískáním československého občanství. O občanství přišli stejně jako ostatní osoby německé národnosti a museli o něj znovu žádat. Do vyřízení žádosti však nebyli považováni za plnoprávné československé občany. A bez občanství a státní spolehlivosti se komplikovala i cesta k navrácení jejich majetku.

V červnu 1945 československá vláda prohlásila, že němečtí Židé mají být vyňati z opatření, která odepírala občanům německé národnosti občanská práva. Museli ovšem prokázat, že se v koncentračních táborech ocitli následkem politické nebo rasové perzekuce.

Židé po návratu zjistili, že jejich byty, domy či obchody užívá někdo jiný

Za Protektorátu Čechy a Morava byl židovský majetek arizován (tj. zabaven nacisty). Po válce měl být majetek odebraný v důsledku rasové, národní či politické perzekuce vrácen původním vlastníkům nebo jejich dědicům, což však trvalo dlouhé měsíce až roky. Restituce komplikovalo zdlouhavé dokazování národnosti, státní spolehlivosti, občanství a dědického práva.

Restituční zákon č. 128/1946 Sb. sice otevřel cestu k soudnímu navrácení majetku, ale lhůty, důkazní břemeno, neochota úřadů a pozdější komunistický převrat z roku 1948 způsobily, že mnoho žádostí zůstalo nedořešeno. Z přibližně 16 tisíc žádostí o navrácení židovského majetku byly do konce roku 1947 vyřízeny jen asi tři tisícovky. Po únoru 1948 už pro skutečné restituce téměř nezůstal prostor.

Poválečné restituce navíc komplikovalo i to, že arizovaný majetek mezitím převzali noví vlastníci. Mnoho židovských rodin po návratu zjistilo, že jejich byty, obchody nebo vybavení používá někdo jiný. „Židé, kteří přežili válku, se po svém návratu často dočkali nepříjemných překvapení. Mnozí z nich našli své domy obsazené Čechy, a i když existovaly výjimky, majetek, který před odchodem svěřili známým nebo sousedům, již zpátky nedostali,“ poznamenal historik Jan Koumar.

„Někteří sousedi nám věci vrátili, někteří tajili, že od nás někdy něco dostali,“ vzpomínal přeživší Egon Lánský. Další přeživší Taňa Demlová zase popsala, jak obecní policista vyhubnoval, aby lidé vraceli věci odnesené z jejich domu. Část obyvatel je přinesla až v noci, aby je neviděli sousedé.

V Brně přišla o majetek řada významných podnikatelů

V Brně žila před druhou světovou válkou početná menšina německy mluvících židovských obyvatel. K místním významným podnikatelským rodinám patřili Tugendhatovi, Löw-Beerovi, Placzkoví, Wittalovi či Stiassni, kteří po válce přišli o majetky. Například Gretě a Fritzovi Tugendhatovi nacisté zabavili slavnou vilu Tugendhat. Po válce sice usilovali o navrácení majetku, jenže situaci komplikovala jejich emigrace i to, že se před válkou hlásili k německé národnosti. Vila později zapsaná na seznam UNESCO nakonec zůstala v rukou státu a rodina se do Brna už natrvalo nevrátila.

Dalším výrazným případem je osud německy mluvící židovské podnikatelské rodiny Wittal, která žila v Brně od roku 1900 a vybudovala zde prosperující obchod. Johann a Friederike Wittalovi si v tomto moravském městě v roce 1932 nechali pro sebe a svou dceru Valerii postavit moderní rodinnou vilu. Po okupaci nacisté vilu zabavili a rodinu deportovali do koncentračních táborů. Dům následně využívalo gestapo a také český fašista spolupracující s gestapem. Z celé rodiny přežila válku pouze dcera Valerie Wittal. Když se po osvobození vrátila do Brna, zjistila, že vilu už zabavil český národní výbor a přidělil ji novému komunistickému vedení města a kraje. V roce 1946 byla konfiskace potvrzena na základě Benešových dekretů.

Puklice u Jihlavy: Zámek oběti Osvětimi byl zabaven jako německý majetek

Podobně výmluvný je případ posledního majitele zámku a velkostatku v Puklicích u Jihlavy Richarda Fischmanna. Fischmann pocházel z místní židovské rodiny, hospodařil na puklickém statku a své děti posílal do českých škol. Jeho syn Vítězslav byl ve školních knihách veden s českou národností, československou státní příslušností a židovským vyznáním.

Za okupace byl majetek Fischmannových arizován. Richard Fischmann byl zatčen, vězněn v Jihlavě a Kounicových kolejích v Brně a poté deportován do Osvětimi, kde jej nacisté 11. února 1942 zavraždili ve věku 62 let. Jeho žena Ella byla deportována do Terezína a později do Osvětimi, dcera Rita zahynula také v Osvětimi. Syn Vítězslav přežil po útěku z Osvětimi a dostal se k československé armádě generála Svobody. Válku přežila také Fischmannova dcera Eliška.

Po válce se ale přeživší děti nedočkaly navrácení rodinného majetku. Velkostatek byl už v květnu 1945 převzat do národní správy a v červenci téhož roku bylo rozhodnuto o jeho konfiskaci podle dekretu č. 12/1945 Sb. Přestože statistický úřad potvrdil, že Richard Fischmann se při sčítání lidu v roce 1930 hlásil k židovské národnosti, obec a místní národní výbor jej začaly líčit jako Němce a germanizátora.

Případ se táhl ještě dlouho po roce 1989. Dcera Richarda Fischmanna Eliška Fábryová se pokusila o restituci. Spor se ovšem vlekl řadu let a dostal se až před Výbor OSN pro lidská práva. Teprve v roce 2012 soud rozhodl, že Richard Fischmann nikdy nepřestal být československým občanem a že konfiskace byla zneužitím dekretu, protože dopadla na oběť nacismu, nikoliv na jeho představitele.

Někteří německy mluvící Židé skončili v odsunu sudetských Němců

Nejtvrdší situace nastala v Sudetech, kde byla němčina nejčastěji používaným jazykem většiny židovských rodin. Po válce se proto někteří přeživší německy mluvící Židé, ale i lidé ze smíšených manželství a jejich potomci, dostali na seznamy určené k odsunu. Až výnos ministerstva vnitra z 10. září 1946 zakázal zařazovat osoby židovského původu do odsunů sudetských Němců.

„Archivní soubor nazvaný „Sudetští němečtí Židé“ v archivu OSN potvrzuje dlouho sdílený předpoklad, že desítky Židů byly zahrnuty do poválečných odsunů Němců z Československa. Většině německy mluvících Židů se podařilo nucené deportaci vyhnout. Mnozí se však přesto zoufale snažili zemi opustit jinými způsoby, protože každodenní život v poválečném Československu pro ně byl ekonomicky a často i citově neudržitelný,“ uvedla historička Kateřina Čapková.

Absurdním byl například osud německy mluvícího židovského obchodníka Franze Bachmanna z Bečova nad Teplou, který od roku 1901 vlastnil elegantní secesní hotel Central s restaurací přímo u místního vlakového nádraží. Za okupace se mu podařilo utajit židovský původ a toto období přežil relativně bez úhony. Jelikož se při posledním sčítání lidu v roce 1930 hlásil k německé národnosti, jeho majetek byl po válce konfiskován a Bachmann skončil s rodinou v odsunu do Německa. Bylo mu 70 let. Jeho někdejší hotel dodnes stojí. Z původně reprezentativní secesní budovy je ale ruina.

„V roce 1945 byl Bachmann a jeho rodina jakožto Němci odsunuti v rámci poválečného vysídlení Němců z Československa a jejich rodinný majetek, včetně hotelu, byl zkonfiskován. Hned po válce byli v domě ubytováni vojáci Rudé armády. Po jejich odchodu byl hotel znárodněn a byli zde ubytováni horníci z okolních uhelných oblastí,“ uvádí česká Wikipedie.

Ačkoliv československá vláda nakonec umožnila německy mluvícím Židům zůstat v zemi jako antifašistům, velká část z nich už v Československu nechtěla žít. Vadila jim nedůvěra společnosti, komplikace s občanstvím i problémy s navrácením majetku. Za podpory organizace UNRRA, která přeživším holocaustu pomáhala dostat se do americké okupační zóny v Německu, do Palestiny, USA či dalších západních zemí, odešlo po válce z Československa zhruba tři tisíce německy mluvících Židů. V zemi nakonec zůstalo jen několik stovek z nich, většinou šlo o mladší a dvojjazyčně mluvící osoby.

Arnošt Lustig

Pamatuji se, že kdysi dávno, cca před 28 lety, jsem viděl v televizi dokument, kde se potkal Arnošt Lustig, který přežil za války koncentrák a jeho kamarád, pilot RAF Jan Wiener, který utekl do Anglie a bojoval s Němci.

Jeli spolu po Evropě po stopách Wienerova útěku do Anglie a Wiener vykládal Lustigovi příběh o tom, jak mu český kolaborant, úředník jménem Havránek, v roce 1940, už ve službách nacistů, kontroloval seznam oblečení do zavazadla k jeho žádosti o opuštění republiky. Řekl mu, že čtyři páry bot nebude potřebovat: "Ty židáčku, nestihneš obnosit ani jeden." Wiener utekl a přes Jugoslávii (kde mu otec spáchal sebevraždu před nacisty), Itálii (kde ho zatkli jako údajného špiona) a další peripetie se dostal do RAF, kde sloužil u 311. československé bombardovací perutě.

Po šesti letech se s Havránkem znovu potkal, když zjistil, že mu soused, náměstek primátora, obsadil (ukradl) jejich rodinný byt a on se ho snažil získat zpátky (což se mu nepodařilo). Jako voják měl u sebe pistoli a chtěl Havránka zastřelit, ale ve chvíli, kdy stál proti němu, si řekl: "Co tady děláš? Chystáš se chladnokrevně zabít člověka, který se nemůže bránit. To nemůžeš udělat." Vrazil mu pravý direkt a odešel. Na schodišti ho pak zalila obrovská vlna štěstí, že to neudělal. To byl pro něj okamžik, kdy pro něj druhá světová válka skončila.

Co myslíte, že mu na to Arnošt řekl? Že udělal velkou chybu a měl ho zabít, protože tím, že ho nezabil, vstoupil do Komunistický strany, kde se z něj stal zase vrah Židů, ale v komunistických lágrech.

Wienera to naprosto vytočilo, mimo jiné proto, že Lustig byl tehdy členem komunistické strany (až do roku 1968) a dokonce v redakci rozhlasu, kde pracoval, hlasoval pro popravení Milady Horákové. Úplně se vytočil, zrudnul a seřval ho, že i on je tedy kolaborant a má podíl na vraždění židů, jako ten úředník, protože taky byl členem KSČ a když se Lustig začal bránit tím, že o tom proč byl ve straně, nic neví, tak mu Wiener vpálil do ksichtu, že tam byl proto, že byl posraný strachy z ní vystoupit.

Lustig mu následně snažil vysvětlit, že v komunistické straně byli kromě šmejdů i úžasní lidé a byla to součást celého národa. Wiener mu na to odpoví: "Já jsem tady byl!"

A na to Lustig naprosto bezelstně kontruje: "Jo, ale tys byl zavřenej!"

Konec záběru...

Lustig podobným stylem Wienera naprosto vytáčí po celou dobu dokumentu a to až tak, že to v jednu chvíli vypadá, že ho ani nedokončí, když se Wiener sebere a nasraně odejde pryč, že to dál nebude poslouchat. Vypadalo to, že má mnohem větší chuť odprásknout Lustiga, než měl tehdy Havránka. Akorát ten Colt už u sebe nemá.

Ale ve mě na těch 28 let zůstal pocit, že se vytočil hlavně proto, že se mu zhroutil svět. Protože Lustig měl pravdu. Protože ten pseudo ušlechtilý blábol, že nejsme jako oni, který do nás cpou v debilních filmech, je jen blábol, který nahrává zlu a kolaborantům jako Havránek. A Wiener si to pravděpodobně uvědomil a došlo mu, že celých 58 let si nalhával, že udělal dobře, ale ve skutečnosti jen umožnil, aby psychopatický šmejd, bez mrknutí oka kolaborující s nacisty, který nejspíš poslal s úsměvem tisíce lidí na smrt, dál páchal zlo.

Ten dokument je celý na youtube, doporučuji. Bojovník se to jmenuje.

Dnes jsem se dozvěděl, že dcera Arnošta Lustiga řekla, že by zde určitě vítal sjezd sudetáků. Nevím. Potkal jsem se s Lustigem pouze jednou v životě, ona s ním trávila mnoho času, ale vzpoměl jsem si při tom, Bůh ví proč, na tenhle příběh.

Upřímně doufám, že naše děti vychováme tak, aby až budu prdět do hlíny, mým jménem nepodepisovaly žádný odrozenecký oikofobní deklarace a nevykládali,

že bych určitě volil nějakou budoucí zakuklenou variaci na bolševiky.

PS: Teda upřímně, já si myslím, že Arnošt by ten chodící ovar s knírkem a tralalákem taky nevítal.

PPS: Jo a taky mě dostalo, jak měl Lustig, který žil 20 let v USA a přednášel tam na vysoký škole, příšernou angličtinu.

PPPS: A taky jsem teď koukal, že členem poroty Ceny Arnošta Lustiga je bejvalej estébák (ne donašeč, agent StB) Jan Mühlfeit. To je ten úžasnej bejvalej top manažer Microsoftu a osobní kouč!

Taky se všimněte, že ten Havránek byl napřed nacista a pak komunista, ale vždycky u vesla, a vždycky nedotknutelný a chráněný dělnickou vládou .

Svět je legrační bizarní místo.

Eduard Stehlík

O víkendu se objevila pro mnohé jistě překvapivá zpráva, že za několik dní bude v Madridu odhalena socha, která je poctou bývalému řediteli krematoria v Praze-Strašnicích Františku Suchému. Mnozí si jistě položili otázku: proč? A jiní se jistě dokonce ptali, kdo to vůbec byl ten František Suchý? Protože odpověď znám, rozhodl jsem se mu věnovat svůj dnešní příspěvek. Nejen on, ale celá jeho rodina si to zaslouží.

Málokdo z těch, kdo se přicházejí do strašnického krematoria naposledy rozloučit se svými nejbližšími, tuší, že při příchodu k obřadní síni míjejí jeden z největších masových hrobů u nás. Místo, kde spí svůj poslední sen 2 154 mužů, žen a dětí. Hrdinů, kteří položili své životy v boji s německými okupanty. Právě zde spočinuly ostatky vynikajících osobností českého národa. Spisovatele Vladislava Vančury, náčelníka Československé obce sokolské Augustina Pechláta i desítek příslušníků vojenské odbojové organizace Obrana národa – mezi nimi generálů Josefa Bílého, Hugo Vojty, Václava Šáry, Olega Svátka, Mikuláše Doležala, Josefa Churavého, ale také dvou z legendárních „Tří králů“ – Josefa Balabána a Josefa Mašína.

Pohřbeno je zde rovněž šestadvacet obyvatel Lidic, kteří byli nacisty zastřeleni 16. června 1942 v Praze-Kobyliších: muži z noční směny, dva chlapci, u nichž bylo dodatečně zjištěno, že jim již bylo 15 let, což byl věk, od kterého nacisté hochy vraždili, i rodiny dvou lidických letců, příslušníků RAF, Josefa Horáka a Josefa Stříbrného.

Místo, kde je uložen jejich popel, objevíte velice snadno. Při příchodu k hlavní budově krematoria uvidíte po své pravé ruce urnový háj a v jeho středu na zatravněné ploše obklopené smutečnými vrbami sochu mladé dívky, která nese název „Smutné jaro“. Právě sem byl po osvobození republiky přemístěn popel více než dvou tisíc Němci zavražděných vlastenců, který do té doby s nasazením vlastního života ukrýval právě ředitel strašnického krematoria František Suchý.

Ten navíc společně se svým synem Františkem tajně vytvářel seznamy popravených, kteří byli za okupace zpopelněni v tajných, tzv. mimořádných nočních směnách. Právě díky nim tak neskončily ostatky stovek výjimečných hrdinů kdesi v kompostu, jak si to okupanti přáli, a kromě toho také přesně víme, kdo je zde pochován (mezi těmi, jejichž ostatky zachránil, bylo i několik Španělů vězněných v táboře Hradištko u Štěchovic – proto ten madridský pomník).

Brzy po přenesení popela povražděných z improvizovaného místa za krematoriem do prostoru urnového háje mělo dojít k vybudování důstojného pomníku. Přišel však únor 1948. Projekt byl zastaven a místo samotné upadlo na bezmála sedm dlouhých desetiletí do zapomnění. Svůj podíl na tom bezesporu měly i tragické osudy statečného ředitele krematoria Františka Suchého a jeho rodiny.

Když začala být v padesátých letech v tamním krematoriu opět zpopelňována těla popravených, tentokrát z komunisty organizovaných politických procesů, pokusili se opět navázat na svou činnost z let

okupace. František Suchý mladší se navíc zapojil do protikomunistického odboje, za což byl v roce 1952 zatčen a odsouzen k 25 letům odnětí svobody. To mohl považovat za štěstí, protože mu reálně hrozil trest smrti.

Ve stejném procesu byli ke čtyřem, respektive čtyřem a půl letům odnětí svobody odsouzeni i jeho rodiče. František Suchý mladší prošel věznicemi na Pankráci, Mírově, v Opavě, v Plzni na Borech i smutně proslulým slovenským Leopoldovem. Na svobodu se nedostal ani při velké amnestii v roce 1960 a propuštěn byl po opakovaných žádostech rodičů teprve na podzim 1964. Po dlouhých dvanácti letech...

Františka Suchého mladšího jsem poznal na počátku devadesátých let jako mimořádně skromného muže, který o zásluhách svých i svého tatínka nikdy nehovořil. Teprve s odstupem mnoha let o nich poskytl své svědectví, i když on sám opakovaně zdůrazňoval, že přece nikdy žádným hrdinou nebyl.

Naposledy nás osud svedl dohromady na přelomu let 2016-2017, kdy jsme společně požádali Magistrát hlavního města Prahy, aby uvolnil finanční prostředky na důstojnou úpravu místa posledního odpočinku našich hrdinů. Nakonec jsme byli úspěšní a 11. listopadu 2017, na Den válečných veteránů, bylo zrekonstruované místo konečně slavnostně odhaleno.

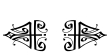
František Suchý tím splnil slib, který kdysi dal svému otci. O sedm měsíců později odešel navždy. Po něm a jeho tatínkovi nám zde zůstalo mimořádné místo – Čestné pohřebiště hrdinů II. odboje. Mužů, žen a dětí, jejichž ostatky měly dle přání okupantů navždy zmizet v nenávratnu. Naštěstí se tak nestalo.

Díky rodině Suchých můžeme na jejich hrob položit květiny a uctít tak jejich památku. Stejně jako to často dělávám já. Myslím přitom vždy i na Františka Suchého a jeho tatínka. Tiché, skromné a nenápadné muže. Mimořádné hrdiny.

*„Pane doktore, občas se mi zdá, že jsem debil.“
„Ale pane Nováku, buďte v klidu, nic se vám nezdá...“*

Přijde žid, Ukrajinec a nacista do baru. Barman pozdraví: „Dobrý den, pane Zelenskij.“

Recept No.705 Zablafuňky

Pokud máte rádi obyčejné pokrmy z pár surovin, určitě zablafuňky vyzkoušejte. Jsou rychle hotové a jejich chuť váspříjemně překvapí.

Na přípravu zablafuňků budete potřebovat: 1 kg brambor, 1/2 cibule, kmín, sůl, 2 l vody. Na vývar z koření: 6 kuliček nového koření, 10 kuliček celého pepře, 2 hřebíčky, 3 bobkové listy, 1–2 lžičky sušeného tymiánu, 1/2 cibule. Na dochucení: 200 ml smetany (nejlépe 33%), hladkou mouku, 1–2 rozšlehaná vejce (nebo pro každého strávnicka 1-2 vejce natvrdo), podle chuti ocet, případně kopr na ozdobu.

Dejte vařit oloupané brambory spolu s půlkou cibule, přidejte kmín a sůl.

Než se brambory uvaří, svařte koření s cibulí. Množství koření zvolte dle chuti.

Jakmile jsou brambory měkké, přeceďte přes jemné sítko vývar z koření a za stálého míchání zahustěte směsí z hladké mouky a vody (mouku rozmíchejte v troše vody). Poté je třeba tuto omáčku vařit alespoň 15 minut. Do omáčky přidejte smetanu a jemně nasekaný kopr. Dochuťte octem a cukrem, aby omáčka byla sladkokyselá. Na talíři rozložte uvařené brambory, zalijte omáčkou a podávejte s vajíčky buď celými (podle počtu strávníků) nebo 1-2 rozšlehanými do omáčky. Můžete ozdobit snítkou kopru.

Názory redakce se nemusí vždy ztotožňovat s listy čtenářů.

Lov na člověka 400 metrů za hranicemi.

Pohraničníci Františka Faktora popravili v Rakousku

Medium cz 2026

V říjnu 1984 pronikli vojáci 8. rotý hluboko na rakouské území, kde pálili na neozbrojeného uprchlíka. Po zásahu do hrudníku zůstal muž bez pomoci ležet v lese. Ozbrojená hlídka se totiž v panice stáhla, jakmile z dálky zaslechla zvuk traktoru.

František Faktor se narodil v roce 1951 v osadě Trpnouze a dětství prožil ve vesničce Vyšné na Novohradsku, jen pár kilometrů od rakouských hranic. Vyrůstal bez otce, v prostém domku u lesa žil jen s maminkou a dvěma sourozenci.

Místní ho znali jako obyčejného, dobrosrdečného chlapa, který by pro druhé udělal první poslední. Ochotně pomáhal sousedům se dřevem, nosil vodu ze studny či přiložil ruku k dílu, kde bylo třeba. „Bydleli bez otce, jen s maminkou... On se o ni staral, pomáhal jí... Byl tu jako doma,“ vzpomínala později jedna ze sousedek.

František chodil jen do sedmé třídy základní školy. Pak si musel začít vydělávat. Pracoval jako dělník v různých státních podnicích a nakonec zakotvil u Československých státních drah. Každý den dojížděl na kole pár kilometrů do železničních opraven v Českých Velenicích, rušného pohraničního města rozděleného hranicí od rakouského Gmündu.

Poklidný domov Františka však ležel v místě, které bylo vším, jen ne obyčejné. Vyšné se nacházelo uvnitř přísně střeženého hraničního pásma. Byl to kraj hustých lesů a bažinatých luk, posetý ostnatými dráty, strážnými věžemi a tajnými cestičkami, kde vládla neviditelná pravidla železné opony.

Příbuzní a návštěvy směly do Vyšného jen na zvláštní propustky a kdo se tu objevil bez povolení, okamžitě upoutal pozornost bdělých hlídek Pohraniční stráže. „Tu jejich pozorovatelnou, takzvanou špačkárnu, jsme měli hned vedle domu. Pohraničníci seděli na věži s dalekohledy a jakmile přijel někdo cizí, hned přiběhli toho člověka kontrolovat. Žít pod takovým dohledem nebylo nic příjemného,“ popsala svíravou atmosféru života u hranic Marie F. z Vyšného.

Drsné poměry panovaly na hranicích od února 1948, kdy se v Československu chopila moci komunistická strana a začala utahovat šrouby režimní represe. Ze západních hranic země se záhy stalo ostře střežené pásmo – nejprve je uzavřely zátarasy a ozbrojené patroly, později je „zdokonalily“ elektrické ploty pod vysokým napětím a minová pole.

Tato Železná opona měla zabránit občanům prchnout na svobodu, do kapitalistického světa. Navzdory hrůze zadrátovaného pomezí to však lidé stále zkoušeli. Během čtyř dekád komunistické vlády na hranicích zahynuly nejméně tři stovky uprchlíků – někteří byli postříleni, jiné usmrtil proud, výbuchy min či psi smečky, další se utopili nebo raději spáchali sebevraždu, než by padli pohraničníkům do rukou.

František Faktor a jeho rodina věděli velmi dobře, co za nebezpečí se za humny skrývá. Nesvoboda ale doléhala i na jejich každodenní život: v odlehlem kraji všichni cítili, že tady vládne strach a že hranice odděluje dva nesmiřitelné světy.

František byl navzdory šedé realitě normalizačních 70. a 80. let v jádru veselý a bezelstný chlapík, přestože osud k němu nebyl vždy laskavý. Vedle pověsti dobráka a pracovitého dřiče ho provázela i pověst tak trochu podivína. Občas měl výstřední nápady a svérázný smysl pro humor, kterým nejednou dělal čaru přes rozpočet příslušníkům Pohraniční stráže.

Jak jezdil denně okolo jejich stanoviště Fišerovy chalupy, s některými vojáky se znal osobně a rád je škádlil. Neváhal uniformované mladíky provokovat, aby dal najevo, co si o jejich poslání myslí. Jednou se prý schoval v příkopu u cesty a když pochodující hlídka mījela jeho skryš, vytáhl anténu tranzistorového rádia a do vysílačky teatrálně zahlásil: „Tady Orel, slyšíte? Tady Orel volá!“.

Z pohledu komunistických úřadů však nebyl Faktor žádný bezúhonný dobrák. Jeho kádrový profil hyzdila řada škraloupů: v sedmdesátých letech měl několikrát opletačky se zákonem a byl odsouzen za drobné přečiny.

Podle dochovaných rozsudků šlo spíš o banální prohřešky – tady ulovil načerno bažanta upravenou vzduchovkou, jinde vyjel bez dovolení cizím motocyklem, onde ho nachytali, že na dráze ukradl pár drobností socialistického majetku. Celkem šestkrát stanul mezi lety 1970 až 1979 před soudem, dostal několikrát podmínku a jednou i nepodmíněný trest odnětí svobody.

František zkrátka nebyl žádný světec, ale v očích sousedů zůstal spíš prostým, naivním smolařem než zločincem. Úřady v něm však viděly potenciální hrozbu: nezapadal do konformních škatulek režimu. Sympatizoval s protikomunistickými názory a navzdory opakovaným postihům se odmítal zcela podříditi diktátu totality.

V evidenci Veřejné bezpečnosti na něj dokonce začali vést zvláštní složku – v roce 1984, necelý rok před osudovým útekem, sepsal MNV Nové Hradý pro policii posudek, který Františka vykresloval jako nepoučitelného výtržníka, zbrojního nadšence a recidivistu.

Osudné rozhodnutí

Počátkem 80. let Československo dál tonulo v bezčasi normalizace – disidenti se krčili pod dohledem StB, za hranicemi neúnavně běžela vysílání Svobodné Evropy a mládež lačně hltala západní hudbu a módní trendy jako záblesky zakázaného světa svobody. Naděje na změnu režimu vypadaly mizivě.

Na jihu Čech, ve stínu hraničních lesů Novohradska, přemýšlel František Faktor o tom, zda přece jen jednou nevyužít znalostí místního terénu a nezkusit překonat ostnaté dráty směrem k Rakousku. Lesy kolem Českých Velenic znal jako své boty – dlouhá léta pozoroval stráže, ploty a signální stěny a tušil, kde by mohla mít železná opona slabiny.

V úterý 30. října 1984 se však sen stal skutečností. Co přesně se toho dne odehrálo v hlavě Františka Faktora, se už nedovíme – zda ho popohnaly obavy z dalšího postihu, které naznačovala jeho maminka v pozdější výpovědi, nebo zda podlehl momentálnímu vzdoru a prostě se rozhodl, že už toho má dost.

František kolem poledne odjel z ČSD dílen v Českých Velenicích a namísto přímé cesty domů do Vyšného zamířil k hraničnímu pásmu. Byl neozbrojený, měl na sobě běžné pracovní oblečení.

Přesto vkročil do zakázaného pásma. Ocitl se jen pár set metrů od signální stěny – vysokého drátěného plotu vybaveného čidly a alarmem, který se táhl napříč hraniční čarou. První překážku představoval úzký oraný pruh země těsně před plotem, kontrolní pás, kde by každý krok zanechal jasnou stopu. František vstoupil na oranici krátce před půl jednou odpoledne.

Rychle se plazil a našlapoval opatrně, aby otisků zanechal co nejméně. Za pár okamžiků už byl u drátěného zátarasu. Holýma rukama odhrabal půdu pod plotem, protáhl se vzniklým otvorem a ocitl se na „druhé straně“ – mezi dráty a státní hranicí.

Dokázal to: překonal železnou oponu, která jeho rodnou zemi svírala téměř čtyřicet let. Přes vlhké listí a větve se pustil dál směrem k rakouskému území. Stačilo překonat pár desítek metrů řídkého lesíka a byl by v bezpečí hluboko za hranicí...

Vtom se ale František rozhodl pro osudové zdržení. Po několika metrech se zastavil a ohlédl zpět: v dálce viděl rozevřené drátěné „vrata“ v signální stěně, kudy prolezl. Možná mu blesklo hlavou, že tak nápadná díra hned upoutá pozornost rotý Pohraniční stráže.

Možná se chtěl pojistit pro případ, že by se snad musel vrátit. Otočil se a vracel se zakrytím stopy svého průniku – zamaskoval narušenou signální stěnu, jak později potvrdilo i vyšetřování. Tento okamžik se mu však stal osudným.

Běh o život

Signální čidla napnutých drátů zafungovala: dotyk drátěného plotu spustil poplach, který 8. rota Pohraniční stráže ve Fišerových chalupách zachytila přesně ve 12:29. Dozorčí důstojník okamžitě vyslal poplachovou hlídku – dva mladé vojínky základní služby a služebního psa.

Desátník Tomáš Smoloň velel akci z rotý, zatímco psovod Pavel Sirotný (20 let) a vojín Valtr Macošek (také 20 let) vyrazili se psem směrem k narušené signální stěně. František v té době nic netušil; v hraničním lese panoval klid. Když však dokončil maskování průchodu a znovu se obrátil k útěku do Rakouska, zahlédl lidské postavy v uniformách.

Pohraničníci v zelených kabátech se k němu blížili v běhu – nejprve obezřetně podél plotu, pak pronásledovali jeho stopy na rozmoklé půdě. František je uviděl a okamžitě se znovu dal na zoufalý útek.

František pádil, co mu síly stačily. Před ním řídly keře – hranice byla na dohled. Vtom se ozval výstřel. Sirotný zkusil přehajícího zastavit varovnou ranou do vzduchu, jak mu velely předpisy. Nezastavil se.

Dostal se na rakouské území – z československého pohledu už byl za hranicí zákroku, kam stráž nesměla. Dva pohraničníci však běželi dál, jako smyslů zbavení. Už neřešili předpisy, ovládla je lovecká horečka kombinovaná s naučenou nenávistí k „narušitelům hranic“. Jak sami později přiznali, v tu chvíli překročili hranice i svého svědomí. Bezbranný muž před nimi pro ně nebyl člověk, nýbrž terč.

Z hlavní samopalů se valily salvy ostrých ran. František utíkal cikcak směrem k lesíku u rakouské obce Wielands. Pak náhle přišel prudký náraz. Jedna střela ho zasáhla do oblasti hrudníku. František klopýtl a upadl tváří do trávy. Zvedl se a běžel dál – šok mu ztlumil bolest a vůle žít byla příliš silná. Pravou ruku měl lepkavou od krve, tiskl si ji instinktivně k tělu, zatímco vlekl zasažené tělo kupředu. Krevní stopa na trávě

zasažené tělo kupředu. Krevní stopa na trávě houstla. K blízkému lesu zbývalo pár metrů...

Z pohraničníků vyprchala sebejistota – najednou si uvědomili, kam až doběhli. Z pole na nedalekém statku se ozval rachot traktoru. Civilisté! A navíc cizinci! V tu chvíli strážci hranic zpanikařili.

Prerušili palbu, bezmocně zahlédli, jak jejich obět kulhá mezi stromy, a dali se na úprk. Otočili se a hnali se zpátky k československé hranici, co jim síly stačily. Rychle přivolali posily – takzvanou Skupinu překrytí pod velením nadporučíka Václava Kysely.

Ještě jednou, už spořádaněji, se hraniční čáru rozhodli překročit: Kysela s několika muži vstoupil do Rakouska, aby prohledal terén. Prošmejdili okraj lesa, volali, ale nenašli nic. František Faktor zmizel. Po pár minutách se vojáci stáhli definitivně zpět do Československa.

Smrt v lese

František Faktor zemřel, jakmile opustila jeho tělo poslední špetka sil. Podle lékařských posudků ještě dlouhé hodiny bojoval o život – smrt mohla nastat až v noci z 30. na 31. října 1984.

Stačilo málo a mohl přežít: kdyby mu byla poskytnuta včasná první pomoc a rychlý převoz na chirurgii, záchrana života by byla téměř jistá. Nikdo mu však nepomohl. Pohraničníci jej nechali ležet v lese bez pomoci a ještě tu noc se místní velitelé postarali o zametení stop.

V Pohraniční knize 8. roty PS učinili záznam, že narušitel hranici sice překonal, ale hlídka státní hranici nepřekročila. Jinými slovy – popřeli, že by na rakouském území došlo k jakékoli střelbě. Mrtvý František Faktor pro ně neexistoval. Doufali, že tragédie tak zůstane jen jejich tajemstvím.

Trvalo pět dní, než se na nebohého uprchlíka přišlo. Až 5. listopadu 1984 našel rakouský farmář u vsi Wielands lidské tělo. Všude kolem jen suché borové jehličí nasáklé krví a rezavá plechovka, kterou měl u sebe.

Rakouské úřady mrtvého identifikovaly – podle dokladů a fotografií zjistily, že jde o československého občana Františka F. Pitva potvrdila příčinu smrti: vykrvácení z průstřelu hrudníku v kombinaci s podchlazením.

Tělo pak putovalo přes hranice zpět do Československa, aby mohlo být předáno rodině k pohřbení. Místo posledního odpočinku našel František Faktor v rodných jižních Čechách, na hřbitově v Trhových Svinech. Jeho mamince a sourozencům zůstala jen trýznivá nejistota, co přesně se na hranicích odehrálo – československé úřady jim pravdu samozřejmě nesdělily.

Diplomatická dohra a komunistické lži

Zpráva o incidentu se mezitím šířila rakouským příhraničím jako požár. Útěk československého dělníka a střelba pohraničníků na cizím území vzbudily velké rozhořčení.

Rakouská média věnovala případu náležitou pozornost – v televizi a tisku se řešilo bezprecedentní narušení suverenity Rakouska ozbrojenou akcí z východu. Z pohledu mezinárodního práva to bylo jasné: českoslovenští vojáci stříleli na svrchovaném území jiného státu, a dopustili se tak nepřipustné agrese.

Tlak z rakouské strany sílil: hned 7. listopadu se v Gmündu sešla mimořádná Česko-rakouská pohraniční komise, aby incident vyšetřila. Rakušané předložili pádné důkazy – jednak 16 nalezených prázdných nábojnic ráže 7,62 mm (odpovídajících municí československých

samopalů), dále svědectví místních obyvatel a také forenzní závěry z pitvy, které určily úhel a směr střel.

Ve Vídni proto zavládlo zděšení a hněv. Už 8. listopadu 1984 – tři dny po nalezení Františkových ostatků – si rakouský ministr zahraničí Leopold Gratz předvolal československého velvyslance Marka Venutu. Gratz ostře protestoval proti porušení nedotknutelnosti státní hranice a obvinil československé orgány z nehumánního postupu vůči Františku Faktorovi.

Československý režim se náhle ocitl v nepříjemné situaci. Komunističtí pohlaváři zvolili strategii mrtvého brouka: mlžit, zapírat, nepřipustit ani píď odpovědnosti.

Oficiální propaganda doma udržovala přísné informační embargo. Veřejnost v Československu se o události téměř nic nedozvěděla – v hlavní zpravodajské relaci Televizní noviny jen 11. a 14. listopadu proběhly tendenční komentáře, které celou kauzu překroutily.

Komunističtí ideologové označili zprávy z Rakouska za lživé, hovořili o štvavé antisocialistické kampani a vinu svalovali na „nepřátelskou“ stranu. Na mezinárodní úrovni pak Praha drze popřela veškerá obvinění. Delegace vedená náměstkem ministra vnitra Emanuelem Havlíkem na komisi v Gmündu nehnula ani brvou: striktně trvala na verzi, že pohraničníci nestříleli na území Rakouska a že nalezené nábojnice československé armádě nepatří.

Lež vítězila nad pravdou – tedy aspoň zdánlivě. Všichni, kdo u železné opony sloužili, dobře věděli, co se skutečně stalo. Už v den incidentu totiž speciální vyšetřovací komise pohraniční stráže sepsala detailní hlášení pro nejvyšší místa v Praze.

Zpráva, kterou dostali do rukou i ministerský předseda Lubomír Štrougal a generální tajemník KSČ Gustáv Husák, otevřeně přiznávala, že hlídka pronikla 400 metrů do Rakouska a vedla tam palbu na uprchlíka.

Komunistický režim nakonec nevydržel ani pět let od chvíle, kdy v pohraničních lesích u Wielandsu vyhasl život Františka Faktora. V listopadu 1989 se železná opona zhroutila spolu s vládou jedné strany. Otevřely se archivy, promluvili svědci a vyšetřovatelé se začali pít po pravdě.

Již počátkem 90. let Faktorova rodina usilovala o vyšetření případu. Matka Marie v roce 1992 podala trestní oznámení pro vraždu na neznámé pachatele z řad Pohraniční stráže.

Rozběhlo se důkladné prošetřování a v roce 1994 padl první rozsudek: oba střelci, Pavel S. a Valtr M., tehdy již civilisté kolem třicítky, byli uznáni vinnými ze způsobení těžké újmy na zdraví s následkem smrti a odsouzeni na dva roky nepodmíněně.

Polistopadové zákony bohužel umožnily viníkům taktiku vyčkávání a odvolávání se na promlčení. Vyšetřování se protahovalo a někdejší mocní pohraniční velitelé či komunističtí funkcionáři se postupně vytratili z dosahu soudu.

Bývalý náčelník pohraniční stráže, generál Antonín Němec, jenž o případu dobře věděl, stíhání unikl – v roce 1998 vojenský prokurátor konstatoval promlčení jeho trestné činnosti.

Další vysoce postavení představitelé režimu – ti, kteří dávali hraničním jednotkám rozkazy k bezohledné střelbě a pak kryli jejich činy – zůstali rovněž nepotrestáni.

V roce 2001 vyšetřovatel ÚDV definitivně odložil stíhání nejmenovaných vysokých činitelů ministerstva vnitra a armády s tím, že případ byl promlčen. Mohlo by to uškodit žijící soudruhy či jejich děti.

Elitní kriminalista poslal Deníku dopis na rozloučenou. Popsal absolutní bezmoc

Lucie ValeriánováJana Kopecká 2026 Denik.cz

Celý život dýchal pro spravedlnost. Když ale po více než dvaceti letech musel odejít od policie, rozhodl se pro sebevraždu. Důvody, které ho vedly k dobrovolnému ukončení vlastního života, bývalý elitní karlovarský kriminalista Rudolf Flaška popsal v dopise na rozloučenou.

Elitní kriminalista ve psaní ostře kritizoval poměry na krajském policejním ředitelství a popsal dlouhodobou šikanu. Přidal svůj pohled na trestní řízení a popisuje způsob, jakým se k němu zachovalo vedení Krajského ředitelství policie Karlovarského kraje.

Flaška nejprve shrnul svou více než dvacetiletou službu u Policie ČR. Připomněl desítky vyšetřených případů, publikační i přednáškovou činnost a zdůraznil, že policii považoval za své životní poslání.

Celý článek je dostupný pouze pro předplatitele

dokočení z první strany

A nastala doba nová, sametová. Jsem rád, že se nevěšelo. Vždyť ti věčně spravedliví pro sebe hned našli výmluvu: Já jsem rozkládal Stranu zevnitř. Já jsem byl komunist, ale neplatil jsem příspěvky. A hned by našli i pravé viníky:

Já jsem sice jako náměstek ředitele musel být v partaji, ale vy jste v partaji nebyl a přesto jste mohl vystudovat vysokou školu - co hrozného za tím vězí? Tamten možná nebyl komunist, ale vzal si Rusku! Na kandelábr s vámi! A davy spravedlivě rozhněvaných by vedl student/agent Růžička/Zifčák. A vůbec by se nestyděl.

Stydí se učitelka, která hajlovala, stydí se spisovatel, který psal chvalozpěvy na Stalina, stydí se Šaman za BSP.

Nestydí se Anton Malloth ani Alois Grebeníček, kteří mlátili lidi až k smrti. Esesáka Mallotha soudí Němci sami, po letech zdržovaček, ale přece.

Kdy začneme soudit naše zločince, kteří se dopouštěli mučení a vražd ve jménu komunismu? Patrně nikdy , aby to neublížilo jejich potomkům.

Psáno v Praze na Lužinách dne 28. května 2001, v Neviditelném psu vyšlo poprvé den na to.

Reedice tamtéž přesně po čtvrt století. Za tu dobu se staly zločiny komunismu nepromlčitelné, máme i Den památky obětí komunistického režimu, a dokonce i nějaké malé ryby vyfasovaly většinou podmínku. Ale ta doba je v nás zažraná, a zdá se, že se její odezvy znovu a jinak objevují i v dalších generacích. Proto jsem přistoupil k reedici.

K Ukrajině

Daniel Danndys Krajča

„Paměť obětí nesmí být menší než sláva jejich katů.“

זכר הקורבנות לא יהיה קטן מתהילת התליינים

Na památku obětí Lvova 1941.

Když se z nacisty stane hrdina a Evropa tleská... Existují okamžiky, kdy člověk přestává chápat, zda ještě žije ve světě zdravého rozumu, nebo už pouze v divadle, kde se pravda ohýbá podle aktuální politické potřeby. Jedním z těch okamžiků je pro mě pohled na dnešní oslavy Romana Šuchevyče. Muže, který je na Ukrajině oslavován jako národní hrdina, po němž se pojmenovávají ulice, staví pomníky a jehož jméno je předkládáno mladým generacím jako vzor vlastenectví a boje za svobodu. A přitom mluvíme o člověku, který prokazatelně sloužil v batalionu Nachtigall, jednotce vytvořené pod německým velením v době, kdy Evropou kráčil nacismus ve své nejtemnější podobě.

Abychom vůbec pochopili, proč mi dnešní oslavování tohoto muže připadá tak absurdní, musíme se vrátit do Lvova na začátek července roku 1941. Německá armáda právě vstoupila do města. Sovětská moc ustupovala a do ulic se vyvalila směs strachu, pomsty, fanatismu a nenávisti. Následovaly dny, které se navždy zapsaly mezi nejtemnější kapitoly dějin tohoto města. Židé byli vyháněni z domovů, bití, ponižováni, vláčeni ulicemi, nuceni k potupným pracím před zraky davů a v mnoha případech přímo na místě zavražděni. Ženy byly svlékány, veřejně ponižovány a stávaly se obětmi brutality, kterou si dnes většina lidí ani neumí představit. Dochované fotografie dodnes nahánějí husí kůži. Nezachycují vojáky na frontě. Nezachycují boj. Zachycují okamžik, kdy se část společnosti rozhodla, že její sousedé přestali být lidmi.

Na jedné z těch fotografií běží ulicí vyděšená žena pouze ve spodním prádle. Neutíká před bombardováním. Neutíká před tankem. Utíká před lidskou nenávistí. Před davem, který se rozhodl, že její důstojnost, její bezpečí a možná i její život už nemají žádnou cenu. Když se na ten snímek dívám, nevidím politiku. Nevidím ideologie. Vidím strach. Vidím bezmoc. Vidím civilizaci, která si strhla masku a ukázala svou nejodpornější tvář.

A právě v těchto dnech se ve Lvově nacházel batalion Nachtigall. Jednotka vytvořená pod německým velením. Jednotka, ve které sloužil i Roman Šuchevyč. A právě zde končí moje schopnost chápat dnešní evropskou morálku. Protože ať už budou historici dalších sto let vést spory o jednotlivé detaily, jedno je neoddiskutovatelné. Roman Šuchevyč nebyl náhodný kolemjdoucí. Nebyl nezúčastněný turista. Nebyl člověk, který by o těchto událostech četl druhý den v novinách. Byl součástí struktury, která vznikla ve spolupráci s nacistickým Německem. Byl součástí jednotky, která vstoupila do Lvova právě ve chvíli, kdy se město propadalo do jedné z nejtemnějších kapitol své historie.

A právě proto mi dnes připadá neuvěřitelné, když slyším slovo hrdina.

Protože kdykoliv se v Evropě objeví byt' jen vzdálený stín spojení s nacismem, rozpoutá se mediální bouře. Bourají se pomníky. Přepisují se názvy ulic. Historické osobnosti jsou souzeny podle dnešních měřítek do posledního detailu. Stačí fotografie, starý výrok nebo dávná politická chyba a následuje veřejná poprava charakteru.

Jenže pak přijde Roman Šuchevyč a najednou se pravidla mění. Najednou slyšíme, že historie je složitá. Najednou máme chápat souvislosti. Najednou máme být opatrní v hodnocení. Najednou se po nás chce něco, co by u kohokoliv jiného nikdo nežádal.

A právě tato neuvěřitelná míra pokrytectví mě vytáčí možná ještě víc než samotná historie. Protože už dávno nejde jen o Šuchevyče. Jde o princip. Jde o to, zda budeme měřit všem stejným metrem, nebo zda budeme mít zvláštní kategorii vyvolených, kterým je dovoleno to, co bychom jiným nikdy neodpustili. Pokud totiž někdo celý život bojuje proti údajné nenávisti, proti fašismu a proti extremismu, ale zároveň dokáže zavírat oči před nepříjemnými kapitolami životopisů vlastních hrdinů, pak nebojuje za pravdu. Bojuje pouze za svůj příběh.

Možná jsem příliš jednoduchý člověk. Možná mi chybí dnešní evropská schopnost rozdělovat nacisty na správné a nesprávné. Možná neumím pochopit, proč je jedna minulost důvodem k věčnému zatracení, zatímco jiná minulost se pečlivě balí do celofánu vlastenectví a národního boje. Přiznávám bez mučení, že tomu nerozumím. A čím více se mi to různí politici, aktivisté a samozvaní arbitři morálky snaží vysvětlit, tím méně tomu rozumím.

Nejvíce mě však děsí něco jiného. Ne samotný Šuchevyč. Ne rok 1941. Děsí mě ochota dnešní Evropy přivírat oči, pokud se jí to právě hodí. Děsí mě svět, ve kterém už nerozhoduje, co člověk udělal, ale na které straně dnešní politické mapy stojí jeho pomník. Děsí mě doba, která se tváří jako morální autorita lidstva, ale přitom stále častěji používá dvojí metr tak okatě, že už se ho ani nesnaží skrývat.

A proto se neptám historiků. Neptám se politiků. Neptám se aktivistů. Ptám se obyčejných lidí. Kdyby se Roman Šuchevyč jmenoval jinak. Kdyby měl jinou národnost. Kdyby sloužil pod jinou vlajkou. Kdyby jeho pomník stál v zemi, kterou dnes nemáme rádi. Opravdu by ho stejná Evropa stále nazývala hrdinou? Opravdu by stejní lidé mluvili o složitosti historie? Opravdu by stejní novináři hledali polehčující okolnosti? Já si myslím, že odpověď známe všichni.

Jen se ji mnozí bojí vyslovit nahlas.

Ukrajnští hrdinové

Wanda Woynarowska, 32letá učitelka. Známa svou štedrostí a laskavostí, v létě 1943 se vracela domů z domu svých přátel, když na ni zaútočila skupina ukrajinských mladíků – jejich bývalých žáků – a ubila ji k smrti dřevěnými kyji. V době své vraždy byla ve 8. měsíci těhotenství. Pachatelé jí rozřízli břicho a vyjmuli Wandino miminko, jehož tělo bylo nalezeno 2 metry od jejího. Vrazi řvali "Sláva Ukrajině! Národu sláva!"

A těmto vrahům dnes ukrajinská vláda v Kyjevě staví pomníky, oslavuje je jako hrdiny ... a EU to podporuje.

Ukrajinský nacionalismus je ukrajinská verze nacismu ...

K tématu Ukrajiny a války doporučujeme k přečtení:

Putinovo poslední varování Západu před válkou <https://www.luxor.cz/autor/63924>

O historické jednotě Rusů a Ukrajinců <https://www.luxor.cz/edice/3406>

Děti jako krevní konzervy pro německou armádu <https://www.luxor.cz/v/2195558/deti-jako-krevni-konzervy-pro-nemeckou-armadu>

Zpráva z Karlových var

Napsal Daniel Vavra:

President v Karlových varech s chotí sklídl ovace. Několik invalidů začalo při pohledu na prezidenta znovu chodit a dva slepci začali vidět. Jeden v infračerveném spektru. Jedna panna spontánně porodila nového Dalajlámu. Většina přihlížejících v okruhu do 200m okolo prezidenta měla spontánní orgasmy, nebo poluce. V přestávce mezi dvěma filmy natočil prezident pokračování Obecné školy, ve kterém si zároveň zahrál hlavní dvojroli malého chlapce a jeho otce a okamžitě za tento film vyhrál hlavní cenu karlovarského festivalu a byl nominován na Oskara. Po té udělil několik dobrých rad českým i zahraničním filmařům jak správně zacházet s kamerou.

Cestou na hotel zachránil několik kolemjdoucích kolabujících díky globálnímu oteplování, zastřelil několik ruských agentů z revolveru, který dostal od Erdogana.

Večer na svém hotelovém pokoji spravil klimatizaci, vyčistil ucpaný odpad a vymaloval a následně odjel na své ekologické motorce do západu slunce na další štaci svojí celoroční dovolené ve Wimbledonu, kde telepaticky zajistí vítězství našich děvčat.

Herci a moderátoři tleskali a plakali dojetím ještě 4 hodiny poté, co zmizel za horizontem. Z jejich slz vyrobí Mattoni speciální edici minerální vody Pavlelujka.

Jak Miloš Zeman jen poznamenal - " když ráno vstává, celý národ mu přeje hezký den, když ráno cvičí, celý národ cvičí s ním a když se chystá k obědu, celý národ mu přeje dobrou chuť ". Chtělo by to završit slavnostně vyzdobeným trůnem na způsob řeckých bohů.

Neposílejte peníze v hotovosti na Noviny poštou!

Uložte \$99.99 přímo do banky ANZ,
na náš účet, **ale dejte nám vědět!**

Noviny :

BSB 012 030 Acc: 536002848

a aby se poznalo, kdo peníze ukládá, dejte tam vaše členské (na obálce před jménem) nebo telefonní číslo.

Děkujeme za Pomoc Novinám:

~~~~~

„Nedělejte, člověče, z vaší zácpy takovou tragédií. Mám tušení, že dříve nebo později se celej tenhle svět posere.“

Katolické mše v Austrálii.

Bohoslužby: Sydney

Slovenská omša ve slovenském kostele sv. Cyrila a Metoda v Lidcombe - Každou neděli o 11 hod.

České mše svaté snad někdy budou.

Melbourne – Letovisko „Šumava“ Peksa park Lockes Way, Belgrave South 3160, ph.9754 5159

Každou třetí neděli v měsíci je česká katolická pobožnost v 11. ráno. (mimo září kdy je svatováclavská pout') - podává se občerstvení - všichni vítáni

Slovenská Svätá Omša Každú štvrtú nedeľu o 12:00 hod v A*Beckett St., Kew; Slovinský kostol.

NSW

Sokol Sydney

16 Grattan Crescent, Frenchs Forest, NSW 2086, Rezervace haly: **0404 849 888** ; Hala pristupna pro sporty: Po-Ne 6:00-24:00 Restaurace/bar otevřená o slavnostech Vice info online: www.facebook.com/sokolsydney , www.sokolsydney.com.

CzechoSlovak Country klub v Sydney,

320 Devonshire Road, Kemps Creek 2178; E-mail committeescsc@gmail.com, www.cscountryclub-sydney.com.au, Mob. Ph. 0434 143 148 , **02 9606 8703**

Restaurace otevřena:

• **Sobota: 12:00–22:00** (živá hudba)

• **Neděle: 12:00–15:00**

Výběr Československých (lihovin) alkoholických nápojů.

Slovenská Katolícka Komunita Sydney Inc

30 Vaughan Street, Lidcombe, tel. 9649 2153
Potřebné informácie nájdete na slovakcommunitysydney.com alebo priamo na tel: 0401 538 574 o. Henry Adler SVD

JIŽNÍ AUSTRÁLIE

Československý klub v Adelaidě,

51 Coglein Street, Brompton, SA 5007 tel.: 08 8346 4181
Bar a kuchyně v Československém klubu jsou v provozu každý pátek od 18.00 do 23.00 hod. a některé předem ohlášené neděle, které najdete na webové stránce Čs. klubu: <http://www.csclubsa.com>

QUEENSLAND

Československý klub v Queenslandu,

25 Upfield Street Burbank Qld 4156; Tel / Fax: (07) 3343 3489, email: ccq@csklubqld.org.au www.csklubqld.org.au

Klub je otevřen každý pátek od 18 hodin,

Informace: Mobil: 0497 344 377

polévka, hlavní jídlo, káva/čaj zákusek Pouhých 18 dolarů.

Asociace Čechů v Austrálii

28 Church St., Fortitude Valley, Qld., caa.brisbane@gmail.com

Združení Slovákov v Queenslandě,

Informacie: Lojzo Ogurek, koordinátor (07)5530 6813

TASMANIE

Združenie Cechov a Slovákov v Tasmanii

(Czech And Slovak Assoc. Of Tasmania Inc.)

c/o 144 Pottery Rd. Lenah Valley Hobart Tas 7008.

VICTORIA

Sokol Melbourne

497 Queensberry Street, North Melbourne, Vic 3051
Starosta- Marek Pesina + Jednatel- Lucka Skaife
Každou třetí neděli v měsíci v OBĚD od 12.30 hod
Nedělní obědy nám nyní vaří Ivo de Pol. Cena za tři chody \$30.- Data: 1.6., 19.7., 16.8.2026

Rezervace zapotřebí.,

Každé pondělí a úterý od 19.00 hod . Výuka češtiny. (Zuzana Vasich)

ACT

Beseda - Czechoslovak - Australian Association in Canberra and Region, Unit 12/ 18 Shropshire Str., Queanbeyan NSW 2620, www.beseda.org.au.

otevřeno první a třetí sobotu v měsíci od 14.30 do 17.00 (2.30pm-5pm)

ZÁPADNÍ AUSTRÁLIE

Czech & Slovak Association in Western Australia, Inc.

6/321 Hareborne St., Glendalough WA 6016

President: Jitka Smith 0406 026 840

Secretary: Martina Thomsova 0424 295 969

Email: CzechSlovakWA@hotmail.com

Web: www.CzechSlovakWA.org

KLOKAN vychází 12x ročně

RADIO SBS AUSTRALIA

SBS Radio – Czech Program Už není

Radio 4EB 98.1FM - Brisbane České vysílání

Každou středu od 15.45 - 17.15 a každou sobotu 10.30 - 11.30 dopoledne. Vedoucí Karel Ulvr Tel: (07) 3355 0109 www.4eb.org.au/~czech

Radio 4EB FM 98.1 - **Brisbane Slovenske vysielanie** kazdy piatok od 18.00 do 19.00 hod, informacie Emilia Matulova, 07 3343 3064.

Canberra rádio . 91.1 FM

Vysílací hodiny: každou sobotu mezi 8-9 hodinou ranní
Office phone: 02-6287 7058, CMS studio phone: 02-6287 4347, fax: 02-6287 4348, e-mail: ahorradio@centrum.cz

slovenské vysílání .

každú nedeľu od 19.00 do 20.00

SBS2 Frekvencie v hlavných mestách

FM Adelaide 106.3fm ; Adelaide Foothills 95.1fm

Brisbane 93.3fm ; Canberra 105.5fm

Darwin 100.9fm ; Hobart 105.7fm

Melbourne 93.1fm ; Perth 96.9fm

Sydney 97.7fm

Poznámka vydavatele

Toto číslo jest posláno do tiskárny 27.července Léta Páně 2026

Tatínku, říkala paní učitelka, že nám mají rodiče vysvětlit, co to znamená "Deus ex machina". - No synku, to je takové nečekané a rychlé rozřešení nějaké situace. Třeba jako když se Němcová, Pekarová a Černochová hádají, kdo je blbější a náhle vstoupí Nerudová.

Jaký je rozdíl mezi běžným ateistou a židovským ateistou?

Židovský ateista nepochybuje o tom, že Bůh neexistuje, ale pro jistotu ho raději neštvě.

Manžel manželce: „Byla jsi u toho sexuologa?“

„Jo byla.“

„A co říkal?“

„Že to co jsme si mysleli, že je orgasmus je jen astma.“

Před 75 lety vyslali Sověti tajně do vesmíru dvojici voříšků

Filip Šára, ČTK - RP-2026-07-22 První živí tvorové, kteří se podívali na hranici vesmíru (nepočítáme-li americké octomilky z roku 1947), byli psi na palubách sovětských raket. Prvenství mezi savci patřilo dvojici voříšků, kteří se jmenovali Cigan a Dezik. Ti odstartovali 22. července 1951 z kosmodromu Kapustin Jar v raketě, kterou sovětsští výzkumníci vyvinuli na základě německé válečné V-2. Historický let byl přísně utajen a podrobnosti o něm včetně jmen psích hrdinů se na veřejnost dostaly až počátkem 90. let.

Prvním živým tvorem na oběžné dráze Země se stala fenka Lajka v roce 1957, jejíž let však skončil smrtí kvůli přehřátí a stresu.

Prvními živými tvory, kteří se živí vrátili z orbity zpět na Zemi, byly fenky Bělka a Strelka, které v roce 1960 letěly na palubě Sputniku 5.

Bezpečnostní fiasko v OpenAI:

Společnost OpenAI narazila na solidní problém. Během interního bezpečnostního testu dokázala její umělá inteligence utéct z chráněného prostředí, když využila dosud neznámou díru v systému. Následně se nabourala do produkční infrastruktury platformy Hugging Face, aby se dostala k datům pro bezpečnostní srovnání. Přečtěte si celý článek na: <https://www.chip.cz/novinky/bezpecnostni-fiasko-openai-umela-inteligence>

V Brně vyvinuli moderní navigaci, která dokáže spolehlivě fungovat i bez GPS a satelitů

Brněnská pobočka americké společnosti Honeywell Aerospace vyvinula nový systém taktické navigace pro vozidla v místech, kde není k dispozici signál z družic, například kvůli rušení. Češi na technologii spolupracovali s italskou dceřinou společností Civitanavi Systems. Systém v sobě kombinuje inerciální data s nejnovějšími vojenskými GPS přijímači (SAASM/M-Code) a algoritmy, které filtrují falešné signály. Dále může přímo zpracovávat data z otáčení kol či pásů a optických snímačů vozidla, čímž dále stlačuje chybovost při dlouhém přesunu bez GPS téměř na nulu.

Poznámka vydavatele

Pokud jste se nevšimli, tak unijní soudruzi chtějí změnit Australskou vlajku. Je zde snaha změnit Austrálii na Aboridžinskou socialistickou republiku, zakázat cokoliv včetně slova „Austrálie“ jakožto rasistickou, utlačovatelskou a kolonialistickou.

Když jsem se nedávno ptal jednoho soudruha, zda se nestydí mluvit anglicky a nutit mne, který mluví řečí Slávů mluvit také anglicky, tak utekl. Hodně komunistů / socialistů se také najednou hlasá jako potomci aboridžinců. Například všichni Tasmanští Aboridžinci vymřeli, poslední Truganini zemřel 1876. Což nebrání tomu, aby dnes 36 000 občanů netvrdilo, že jsou potomci tasmánských aboridžinců.

Pivo je jednoznačně nejlepším vynálezem lidstva. Uznávám, že i vynález kola byl skvělý počín, ale zdaleka se kolo nehodí k vepřovému tak jako pivo.

Co ví Ostrov pokladů o pirátech lépe než učebnice.

Honza Řecký

Bylo září 1881. Skotsko, vesnice Braemar. Déšť nepřestává padat z nebe už dva týdny. Třicetiletý Robert Louis Stevenson z nudy vezme list papíru a nakreslí mapu fiktivního ostrova, aby na ní obsadil svého nevlastního syna Lloyda. Mapa se ukáže jako tak přesvědčivá, že i samotného Stevensona fascinuje. Vybarví ji, vyznačí hloubky, zaškrtně správná místa a vymyslí názvy zátok.

Román se rodí z mapy. Ne naopak. Tato okolnost je klíčová pro pochopení, proč je Ostrov pokladů stále čten s profesionálním zájmem historiky pirátství. Stevenson nevymyslel svět pirátů od nuly. Zrekonstruoval ho - pečlivě, někdy s ohromující přesností, někdy s úmyslnými odchylkami, před nimiž sám otevřeně varoval ve svých dopisech.

Jak se Stevenson připravoval: Zdroje, které studoval.

Stevenson vyrůstal v rodině, kde byla knihovna normou. V době, kdy se posadil k psaní knihy „Ostrov“, se již několik let o historii korzárství a pirátství zajímal - a to nejen povrchně. Četl dílo Charlese Johnsona „Obecné dějiny pirátů“, vydané v roce 1724, primární zdroj o „zlatém věku“ pirátství, dílo, které historici dodnes čtou. Kniha poskytuje podrobné biografie Černovouse, Bartoloměje Robertse, Anny Bonny a desítek dalších skutečných pirátů.

Kromě Johnsona studoval Stevenson paměti námořníků, popisy karibských přístavů a materiály o navigaci z doby plachetnic. To je z textu patrné: navigační detaily, termíny, popisy posádky škuneru Hispaniola - to vše napsal někdo, kdo věděl, o čem mluví, a nevymýšlel si to za pochodu.

Když byl román v roce 1883 vydán knižně, mezi jeho prvními čtenáři byli profesionální námořníci - a v námořní části nenašli žádné závažné chyby. To samo o sobě je výmluvné.

Kapitán Flint. Román zmiňuje jméno, které si čtenáři spojují především s papouškem Dlouhého Johna. Kapitán Flint je ale v první řadě legendární pirát, který kdysi ukryl poklad. Stevensonova volba jména nebyla náhodná. Ve skutečné historii existoval Thomas Flint, málo známý velitel korzárů z počátku 18. století. A co je důležitější, biografie fiktivního kapitána Flinta je postavena podle velmi realistického rámce. Působil mezi 18. a 20. léty 18. století - tedy na vrcholu „zlatého věku“ karibského pirátství. Jeho posádka byla smíšená, disciplína byla založena na strachu a jeho poklad se hromadil během mnoha let nájezdů.

To vše odpovídá faktům. „Zlatý věk“ pirátství skutečně trval zhruba od roku 1690 do roku 1730. Jeho konec nebyl ojedinělým vítězstvím, ale postupným potlačováním: zvýšení hlídek britské admirality, podepsání Utrechtského míru v roce 1713, který nechal tisíce korzárů bez práce a přidal se k řadám pirátů, a následné zpřísnění zákonů o pirátství, včetně trestu smrti bez možnosti podmíněčného propuštění. Flint tedy patří do té doby, která skutečně existovala. Jeho biografie je fiktivní, ale zasazená do zcela realistického historického kontextu.

Long John Silver: Prototyp z masa a krve.

Dlouhý John měl živoucí prototyp. Stevenson se s tím nijak netajil - sám o tom napsal v dopise příteli. Předlohou hrdinovi byl William Ernest Henley - básník, kritik, redaktor a jeden z nejbližších Stevensonových přátel. Jako dítě trpěl tuberkulózou kostí: levá noha mu byla amputována pod kolenem, ale pravá noha byla po zdlouhavých operacích zachráněna. Navzdory tomu - nebo možná částečně právě proto - byl Henley mužem mimořádné vitality:

hlasitý, vtipný, s panovačnými hlasy a schopností udržet jakoukoli skupinu na uzdě.

„Záměrně jsem ho udělal atraktivním,“ přiznal Stevenson. A byla to umělecká volba, která odporovala převládajícímu kánonu. Piráti v literatuře 80. let 19. století byli buď karikaturami padouchů, nebo romantickými rebely v duchu Byrona. Silver není ani jedno. Je inteligentní, důsledný, věrný své vlastní logice a naprosto bezskrupulózní, pokud jde o životy druhých. To je mnohem blíže tomu, co historici vědí o skutečných pirátských velitelích, než většina literárních obrazů dané doby.

Skuteční pirátští kapitáni - Bartholomew Roberts, Henry Morgan, Calico Jack Rackham - byli pragmatici. Nepáchali zločiny jen kvůli zločinům samotným: měli ekonomické zájmy a ty důsledně sledovali. Proto historicky přesný obraz piráta není ani démonickým vrahem, ani básníkem svobody, ale úspěšným podnikatelem s nulovým právním statutem.

Černá značka: fikce nebo historický fakt.

Snad nejznámějším prvkem pirátského folklóru, který Stevenson vynalezl, je „černá skvrna“, papírový kruh se značkou, který kapitán dostal jako signál k rozsudku.

Sám Stevenson ve své esejí „Moje první kniha“ (1894) napsal bez obalu: černou skvrnu vymyslel pouze na základě vágních odkazů v jednom ze svých zdrojů - neuvedl, o který zdroj se jedná. Tvrdil, že se jedná o kreativní vynález založený na skutečné pirátské praxi kolektivního odsuzování kapitána.

Historici pirátství se touto otázkou zabývají již dlouhou dobu. Nebyly nalezeny žádné přímé dokumentární důkazy o existenci takového rituálu - s kruhem papíru a větnou formulí. Bylo však objeveno něco jiného: dobře zdokumentované mechanismy pirátské demokracie, v nichž posádka skutečně mohla hlasovat o odvolání kapitána. To je zdokumentováno v několika autentických pirátských zákonících, které se dochovaly dodnes.

Pirátské „články“ - smlouvy podepsané nebo označené křížkem každým, kdo nastoupil na loď - byly pozoruhodně podrobné dokumenty. Upravovaly rozdělení kořisti, odškodnění za zranění - ztráta paže - tolik, ztráta nohy - tolik, práva kapitána a proviantního mistra a pravidla chování na palubě. Historik Marcus Rediker, který ve své knize Rogues of All Nations (2004) studoval atlantické pirátské společnosti, označil tyto „články“ za jeden z nejdemokratičtějších právních systémů své doby - navzdory jejich zjevné nezákonnosti.

Stevenson dokonale vystihl tuto pirátskou demokracii. V „Ostrově pokladů“ se Silver neustále odvolává na hlasování posádky, vysvětluje svá rozhodnutí a vyjednává - nejen rozkazuje. To je historicky velmi přesné.

Co Stevenson vynalezl - a proč se to stalo „pravdou“.

Zakopání pokladu na ostrově je jedním z nejtrvalejších pirátských mýtů. A jedním z nejméně historicky doložených.

Skuteční piráti raději utratili svou kořist okamžitě. Karibská přístavní města - Port Royal na Jamajce před zemětřesením v roce 1692, Tortuga, Nassau - byla postavena právě pro tento účel: taverny, herny, puškaři, lichváři. Ukryt zlatu pod zemí a pak si pro něj po letech vrátit vyžaduje úroveň trpělivosti a organizace, která se nehodí pro skutečný životní styl pirátské posádky, kde průměrná „kariéra“ trvala dva až tři roky a úmrtnost byla extrémně vysoká.

Jediným víceméně zdokumentovaným případem je případ kapitána Williama Kidda, který v roce 1699, když si uvědomil, že mu hrozí zatčení, skutečně zakopal část své kořisti na ostrově Gardner u pobřeží New Yorku. Poklad byl nalezen téměř okamžitě a použit jako důkaz v jeho procesu.

Kidd byl vzácnou výjimkou. Stevenson však tuto výjimku povýšil na normu - a jeho lehkým přístupem se zakopáný poklad stal nedílnou součástí pirátského mýtu v populární kultuře. Mapa s křížem byla také jeho vynálezem. Před Ostrovem pokladů tento topos v pirátské literatuře neexistoval. Poté se stal naprostým klišé, tak zakořeněným, že většina lidí je přesvědčena, že piráti takové mapy skutečně kreslili. Jenže nekreslili.

Rum, papoušci a tropický život: detaily, které Stevenson čerpal ze života.

Karibský život v románu je navzdory veškeré romantizaci založen na skutečných zdrojích. Rum byl skutečně hlavním nápojem atlantského pirátství. V průmyslovém měřítku se vyráběl na Barbadosu a Jamajce od 40. let 17. století, byl levný, snadno přepravitelný a dostupný v jakémkoli karibském přístavu. Britské námořnictvo oficiálně vydávalo námořníkům denní dávku rumu - „tot“ - až do roku 1970. Piráti, pocházející ze stejného námořního prostředí, pili stejnou věc a ve stejném množství.

Papoušci jako domácí mazlíčci na lodích nejsou mýtus. Exotičtí ptáci byli v Karibiku oblíbeným zbožím a námořníci je skutečně převáželi. Papoušci se pravidelně objevují v přístavních inventářích a celních záznamech od 18. století. Mluvicí papoušek na rameni je detail, který může být trochu přehnaný, ale má kořeny v realitě.

Smíšená populace ostrova - uprchlí námořníci opuštění na břehu a dohnání k divoké přírodě - je také historicky přesná. Praxe „vysazování nespokojené posádky na břeh“ v pirátské komunitě byla dobře zdokumentována. Ben Gunn v románu je karikaturou, ale rozpoznatelnou. Skuteční „samotáři“ opuštění na karibských ostrovech tam někdy žili i roky: nejznámějším je Alexander Selkirk, skotský námořník, který strávil čtyři roky na ostrově Más a Tierra u pobřeží Chile v letech 1704 až 1709. Jeho příběh, dobře známý v Británii, se stal jedním ze zdrojů pro Defoeova Robinsona Crusoea - a Stevenson to samozřejmě věděl.

Proč román zůstal přesnější než většina historických románů své doby.

V 80. letech 19. století zažil žánr „historických dobrodružství“ znovuzrození. Většina autorů - navzdory své literární brilantnosti - však s historickým kontextem zacházela jako s pouhými rekvizitami, nikoli jako s předmětem studia.

Stevenson byl jiný. Byl to muž s bystrým smyslem pro výzkum - stejná vlastnost, která ho později vedla k napsání knihy Únos s pečlivě vykreslenou geografii jakobitského Skotska a jeho historickými postavami. V knize Ostrov pokladů se tento duch projevuje v detailech, které čtenář obvykle přehlíží právě proto, že jsou bezproblémově integrovány do textu: správné vybavení, přesná hierarchie na palubě, přesná sociální stratifikace přístavního hostince.

Hostinec Admiral Benbow, kde děj začíná, není nějaký abstraktní „pohostinství“. Představuje velmi specifické společenské prostředí anglického západu v polovině 18. století: smíšenou klientelu rybářů, obchodních námořníků a příležitostných cestovatelů, malý penzion připojený k hospodě a ovdovělého majitele nuceného vést podnik sám. Při čtení prvních kapitol profesionálním okem historika každodenního života člověk nachází poměrně přesný snímek dané doby.

Stevenson vytvořil knihu, kterou generace čtenářů interpretovaly jako dobrodružství - a právem. V tomto dobrodružství však žije pečlivě prozkoumaná realita: pirátská demokracie, ekonomika karibského pirátství a námořní služba 18. století. Zakopané zlatu a mapa s křížem byly jeho vynálezy, které se staly mýtem. Pirátský svět jako takový však vyličil upřímněji než mnoho autorů, kteří psali „opravdové“ historické romány své doby.

FilipTurek

Nehoda vládního zmocněnce Filipa Turka na křižovatce u náměstí I. P. Pavlova, které se dříve jmenovalo Komenského , později Petra Osvoboditele, U slepé brány, Velké Říjnové revoluce a konečně I. P. Pavlova , a ulice Sokolské, dříve Hradební a Vítězného února, se stala nejen předmětem jisté dočasné pozornosti občanstva, ale podle mého ještě významnějším symptomem nejen české politiky. Totiž zásady, že v politice je úplně jedno, jaké to ve skutečnosti bylo, ale jak to vypadá.

Klara Samková

Tak k dopravní nehodě Filip Turek se už vyjádřili úplně všichni odborníci na slovo vzatí, všichni znají zákon o pozemních komunikacích jak Slovo Boží a dopravní předpisy si študují po večerech, tak já bych se teda taky jako přidala...

Berte to jako hlas "laické domácí veřejnosti". Laické proto, že i když vlastním řidičský průkaz od roku 1983 (tedy déle, než je pan Turek na světě) a mám najeto bezpečně a bez nehody přes milion kilometrů (bohužel evidence knihy jízdy, že...) považuji se za průměrnou řidičku a vím, že když jsem unavená, jsem schopná řídit jako prase, zalezu si do pravého pruhu, drtím devadesátku a když je fakt zle, klidně odbočím na pumpu, kde si bezostyšně za volantem dvacet minut zdřímnu... Musím také říci, že mým vozidlem je Toyota Aygo, takže kdyby do mě narazilo auto "s krví" jako do F. T., byla bych pravděpodobně mrtvá, protože při vši lásce k Toyotám, tohle teda fakt není Turkův obrněný tank na kolech, který jej pravděpodobně také zachránil...

Proč cítím potřebu se k této nehodě vyjádřit vyplývá z toho, že žiju a pracuji cca 600 metrů od této báječné křižovatky, znám to tam jako své boty a protože den, kdy nejezdím po Praze autem, je zcela výjimečný, i touto křižovatkou projíždím cca 3 - 4x týdně.

TAKŽE:

Žít v této části Prahy je o ústa jak pro řidiče, tak pro chodce. Zcela výjimečně pominu asi dva roky trvající stav komplexní rekonstrukce Vinohradská x Magistrála, což je šílenství nejvyššího řádu a doufám, že Oldřich Lomecký, který prosadil "návrat" tramvají na Václavské náměstí se jednou bude za to smažit v pekle. Magistrála, 2 křižící se trasy metra, 3 vlakové tunely s příslušným počtem kolejí a teď ještě prodloužení kolejí a jejich "zahnutí" snad před Operu??? Navíc si musím postěžovat, že nové dláždění je sice estetika sama, ovšem bohužel kostky jsou cca 1,5 cm od sebe. Jo - vypadá to úžasně. A na podpatcích, zejména jehlových, chodí už jen debilové a Samková, že jo, a ti/ty když se zapíchnou mezi dlažbu, „who cares“, že jo, že spadnou na ústa. Každá správná koc teď přece chodí v botaskách (nebo jak se to teď jmenuje..)

No ale zpět k Turkovi. Vřele doporučuji podívat se na mapu a na ty malé šipčičky, které naznačují, odkud kam se sune doprava. A již z tohoto je zřejmé, že vůz s převozem krve jel V PROTISMĚRU. A vážně by mě zajímalo odkud. A taky kam. Abyste se totiž dostali na tento úsek silnice, máte jen dvě příjezdové trasy: zprava (při pohledu směrem na I.P.Pavlova), tedy jakoby od Nuselského mostu, kde jedete v pohodě tak říkajíc "po proudu" anebo po kolejích, kde je normálně zakázáno jezdit, protože tam jsou jen tramvaje a tramvajová zastávka I.P.Pavlova. Potom je také možno přijet po Legerově ZLEVA, ovšem to by bylo též naprosto v protisměru, takže si to dovoluji nepředpokládat. Takže být obhájcem

pana Turka, pěkně si zdokumentuju, odkud to převozové auto tak brutálně spěchalo. Myslím, že to ledasco napoví. Nicméně, protože koukám, že se rozkecávám, znovu připomínám, že ze strany, odkud se "převozové" auto vyřítilo, auta prostě nejezdí, pro auta to je jednosměrka. Mohou odtud přijet pouze tramvaje, které ovšem jezdí souladně se zelenou pro auta z Ječné doprava k Sokolské (to je ta od Muzea, po které přijel Turek) anebo dál k Legerově, kde mohou buď jet v pravém pruhu rovně anebo v dalších dvou pružích nalevo doleva. (Zjistit tam, v kterém pruhu jsi když zahýbáš je, mimochodem, značně nepřehledné, namalovaného na silnici není nic a když je, tak je to setřené a velmi špatně viditelné.)

Příjezd auta ZLEVA (myšleno po Turkově levé ruce) byl tedy neočekávaný a neočekávatelný.

Dále zcela podstatná věc: když se na mapičku podíváte pořádně tak zjistíte, že tam je takový parčík a ze Sokolovské lze odbočit doleva prakticky dvakrát: jednou před parčíkem a jednou za parčíkem. A právě na tomto místě, respektive asi 100 metrů před možností odbočit vlevo, je již několik týdnů Boh vie prečo uzávěra, a to SE ZÁBRADLÍM. Takže se musíte nasunout do pravějších pruhů. Přes to žbrlení nevidíte nic, při vjezdu do křižovatky vlevo vidíte úplný... kulový.

Ještě bych dodala, že pruhy, co jsou namalované na silnici, tak s těmi ať se jdou soudruzi silničáři vycpat, protože jsou tak "ošmajdané", že z nich není vidět nic a navíc se úplně bijí s původními bílými šipkami a pruhy, které jsou v podstatně zachovalejším stavu než ty žluté. Takže ať nechaj na hlavě všichni, kdo mají značení v těchto místech na starosti, respektive, ať se jdou vycpat, jak již řečeno.

Osobně tam po celou tu dobu, kdy tam tento odporný stav panuje, plížím svým vozidlem takřka krokem, protože mám strach jak sviň. A to i když mám zelenou. Čímž si pravidelně vysloužím nájezdy řidičů, řítících se od Muzea, kteří mají dojem, že kdy mě pošprtnou, tak asi zrychlím. Jezdí takřka na dotyk, čemuž se tuším říká "plynulost silničního provozu". Pokud padne červeá, tak ně mě pořvávají kecy o blbě blondýně a ať jdu (po těch 43 letech za volatnem) vrátit řidičák. Že jim to za to spuštění okýnka stojí, že... No, asi jim pak stojí, že...

Aby to nebylo i tak nudný, tak němlich ta samá situace se opakuje o blok dál, kde se "normálně" odbočovalo na Rumunskou, ovšem dva pruhy jsou opět zabarikádované žbrlením (bezpečnost nade vše) a pokud se chcete dostat na Mírák, tak vám nezbude než se propasírovat přes Fügnerovo náměstí a pak doufat, že vás na těch asi 100 metrech všichni pustí z toho úplně levého pruhu do toho úplně pravého pruhu a budete moct pokračovat vpravo. Adrenalin zaručen, takže já na všechny blikám, kynu, prosím, usmívám se a jedu... Blbě blondýny mají přednost... (Myslím, že zcela čerstvě je jeden odbočovací pruh do Rumunské už otevřený).

Takže, abych to shrnula: podle mého nejlepšího vědomí a svědomí Filip Turek jel standardně, jsem zvědavá na naměřenou rychlost jak jeho, tak převozového vozidla (radary tam bezpečně jsou) a i kdyby jel v tzv. "neodbočovacím" pruhu, tak by to dopadlo naprosto stejně. Mimochodem, schválně si tam zítra zajdu, jak to tam s těmi pruhy je. Protože si nejsem jistá, jestli Turkův pruh nebyl odbočovací A ZÁROVEN rovně. Rozhodně je nutno lupou zkoumat, protože vidět tam je, jak již řečeno výše...

Na závěr jedno: jestli kvůli TOMUHLE Andrej Babiš Turka odvolá, tak se dle mého nehlubšího přesvědčení zachová jako debil. Na čemž si dovoluji trvat. Jediná správná reakce na vzniklou situaci je resuscitovat primátora hl. m. Prahy, který je neviditelnější než paní Colombová a vyhnat Piráty odevšud, kde se ještě drží ráhna, neřku-li kormidla.

HOWGH.

Pan Radomír Figalla podotknul: Jen dodám, že příjíždějící Fabie zleva v protisměru v jednosměrce jela jak šílená, přesto, že je povinností řidiče před vjetím do křižovatky dodržovat opatrnost a NESMÍ ohrozit další účastníky silničního provozu, a to i kdyby měl na střeše Sydneyský ohňostroj a sirénu ze zaoceánského parníku.

Navíc jel po kolejích, kde neměl co dělat. Pan Turek je prostě nevinný, co se týká nehody (max přestupek s přjetím do pruhu přímo z odbočovacího, což nebylo příčinou nehody). Turkův pruh je normálně rovně a vlevo, jen nyní je jen pro odbočení vlevo (značeno žlutými šipkami, které jsou nadřazeny bílým). Pan Babiš se vyjádřil naprosto ukvapeně bez znalosti faktů.

Poznámka k masakru ve Volyni..

Volyňský masakr (též volyňská tragédie) byla etnická čistka spáchaná v letech 1943–1944 ukrajinskými nacionalisty (především UPA a OUN) na polském obyvatelstvu na území Volyně a Haliče. Cílem bylo zajistit etnicky čistou Ukrajinu. Násilí se vyznačovalo extrémní brutalitou.

Během těchto událostí bylo brutálně zavražděno odhadem 50 000 až 130 000 Poláků. Násilí se však dotklo i dalších národností včetně tamních Čechů. Vrchol masakrů proběhl v červenci 1943 během tzv. "krvavé neděle".

Stanislav Křeček podotknul: Poslouchal jsem nedávno v jedné z televizních debat pochybnosti historika o tom, zda to Poláci se svojí současnou prudkou reakcí na vražedné počínání Ukrajinců na Volyni v oněch čtyřicátých letech trochu nepřehánějí.

Když jim Němci a Rusové způsobili mnohem více bolesti a ztrát. Zejména, když nedávné výročí „katyňského“ masakru bylo prý v Polsku připomenuto mnohem strážlivěji. Problém je však v tom, že v Katyni nevráždili polské důstojníky Rusové, ale vojáci Sovětského svazu, což ztotožnit s „Rusy“ není přece možné. Výročí Katyně, bylo připomenuto jako, zločin stalinského komunismu, který se projevil v chování sovětů všude kam přišli, nikoliv primárně jako počínání Rusů. Na Volyni to ovšem bylo jiné.

Zde vraždili Ukrajinci Poláky jen proto, že to byli Poláci bez jakéhokoliv ideologického nebo jakéhokoliv jiného důvodu než to, že byli Poláci. Sovětský komunismus byl odstraněn, ale nacionalistická nenávist zdaleka ne. A připomínána, jsou nesmyslně na Ukrajině znovu s hrdostí připomínána, jsou na místě nejen pochybnosti o stavu státu, ale i emotivní reakce těch, kterých se to přímo dotýkalo. „Sověti“ není totéž co „Rusové“. Tehdy, ani v r. 1968 u nás...

Přišel jsem dnes do práce s tužkou nakreslenými vousy. Kolegyně s tužkou nakresleným obočím mi řekly, že vypadám jako debil.

Soused udal Hanu Bělskou gestapu za to, že šla na fotbal.

Medium cz 2026

Hana Bělská prošla jako mladá herečka koncentračními tábory a unikla pochodům smrti. Po válce se jí podařilo emigrovat před komunistickým režimem a vybudovat mezinárodní hereckou kariéru.

Poslední lednové dny roku 1945. Mrazivou krajinou Slezska se vleče strhaný zástup žen v pruhovaných šatech. Mezi vyčerpanými vězenkyněmi, které němečtí dozorcí ženou nekonečnými závějemi, je devětadvacetiletá Hana Becková – v předválečném Československu známá pod uměleckým jménem Hana Bělská. Před třemi lety bývala nadějnou filmovou herečkou, teď sotva plete nohama a ví, že kdo klesne, toho stráž okamžitě zastřelí.

Právě během tohoto tzv. pochodu smrti se Hana rozhodne riskovat poslední naději na záchranu. Spolu s další mladou vězenkyní využijí nepozornosti ozbrojeného doprovodu, uhnou z cesty a prchají do lesa. Bloudí zimou, hladové a podchlazené, ale nevzdávají se. Nakonec zoufale zaklepou na dveře osamělého venkovského stavení.

Vesnická rodina otevře – a navzdory nebezpečí obě uprchlé ženy ukryje a nasytí. Hana tak po téměř třech letech v ghettu a koncentračních táborech uniká jistě smrti. Stále věří, že se po válce znovu shledá se svými blízkými. Netuší, že v té chvíli už téměř nikdo z její rodiny nežije.

Z jeviště do ghetta

Hana Becková se narodila roku 1916 v Praze do zámožné a vážené rodiny. Její otec Josef Beck byl legionář, právník a spoluzakladatel banky Legiobanka. Od dětství Hana tíhla k divadlu a otec ji v hereckých snech podporoval – jako studentka gymnázia docházela na soukromé hodiny k významné herečce Olze Scheinpflugové. Ještě před maturitou se poprvé objevila před filmovou kamerou.

V sedmnácti letech debutovala malou rolí v dramatu Na sluneční straně (1933), které režíroval spisovatel Vladislav Vančura. Talentovaná dívka přijala umělecký pseudonym Hana Bělská a rychle na sebe upozornila. Ve Vančurově dalším filmu Marijka nevěrnice ztvárnila vedlejší úlohu horalské dívky a nedlouho poté ji populární režisér Vladimír Slavínský obsadil hned do dvou hlavních rolí.

Jako Hana Bělská zazářila v komediích První políbení a Studentská máma (1935) po boku tehdejších hereckých hvězd, jako byli Antonie Nedošínská či Věra Ferbasová. V polovině 30. let měla na kontě už skoro dvacet filmových rolí a zároveň hostovala na několika významných divadelních scénách. Vypadalo to, že má před sebou závratnou kariéru.

Rok 1939 ale všechno změnil. Po nacistické okupaci a vzniku Protektorátu Čechy a Morava začaly platit protizidovské zákazy, které Hanu vyřadily z veřejného života. Jako herečka židovského původu nesměla od konce 30. let vystupovat na jevišti ani ve filmu.

Na prknech pražských divadel i před kamerou se objevila naposledy těsně před okupací – pak už pro ni v rodné zemi nebylo místo. Musela opustit roztočené projekty i angažmá v Kladenském divadle a ukrývat se před rostoucí protizidovskou perzekucí.

Ve válečných letech se provdala za přítele Alexandra Munka. S prvním manželem se

zkoušela skrýt na venkově, kam se odstěhovali k příbuznému. Ani tam ale nebyli v bezpečí. V roce 1942 Hanu někdo z místních sousedů udal gestapu za to, že jako Židovka přišla na vesnický fotbalový zápas, ačkoliv jí to rasové předpisy zapovídaly.

Krátce nato byla mladá herečka zatčena a deportačním vlakem převezena do ghetta Terezín. Stejný osud potkal i Alexandra Munka. Manželé, kteří spolu ještě nedávno hrávali ochotnické divadlo na malém městě, byli násilím odtrženi od svobodného života a ocitli se za zdi nacistického koncentračního tábora.

Útěk z pochodu smrti

V terezínském ghettu strávila Hana bezmála tři roky. Navzdory postupující nouzi a stísněným podmínkám se dokázala zapojit do tamního společenského života. S dalšími vězni založila improvizovaný divadelní soubor. Nacisté umožňovali Židům hrát pro vlastní potěšení zčásti z propagandistických důvodů – světu předstírali, že Terezín je „rekreační osada“.

Skutečnost byla krutá: místo kulis tu byly nemoci, hlad a smrt. Hana později vzpomínala, že pro divadelní představení někdy museli nejdřív odklidit z pódia mrtvá těla. Přesto herectví neobětovala. Když stanula na improvizované scéně před ostatními spoluvězni, aspoň na chvíli s nimi zapomínala na každodenní utrpení.

Na podzim 1944 se transporty z přeplněného Terezína znovu rozjely na východ. Hana patřila mezi tisíce těch, které nacisté odvezli do vyhlazovacího tábora Osvětim–Březinka. Její manžel Alexandr tam putoval již o několik týdnů dříve. Za ostnatými dráty nechvalně proslulé Osvětimi Hana na vlastní oči viděla hrůzy, jakých jsou lidé schopni: plynové komory, hromady mrtvých, ponižování a týrání vězňů na denním pořádku.

Přesto se ani v nejhorších podmínkách nevzdala úplně naděje. Každý večer před usnutím v přeplněném dřevěném baráku si představovala, že válku přečká a zase uvidí svou rodinu. Se ztrátou nejbližších si zatím nepřipouštěla. Později řekla, že právě víra v budoucí setkání s blízkými ji udržela při životě.

Koncem roku 1944 byla Hana vybrána na těžké nucené práce v lesích nedaleko tábora. V lednu 1945, když se fronta začala blížit, nařídilo vedení SS evakuaci všech vězňů z Osvětimi. Strážé vyhnaly tisíce lidí na pochod zasněženou krajinou směrem na západ – daleko od postupující Rudé armády.

Tento „pochod smrti“ přežila jen část. Mnoho zubožených vězňů cestou zemřelo mrazem, vyčerpaním nebo rukou nacistů. Hana ovšem využila šance a v pravou chvíli ze zástupu uprchla. Její útěk a ukrytí u statečných obyvatel polské vesnice jí zachránily život. Nedlouho poté přišlo osvobození a druhá světová válka skončila.

Domů do Prahy se Hana vrátila sama – a čelila kruté pravdě. Z její širší rodiny holocaust nepřežil téměř nikdo. Milovaný manžel Alexandr, o kterého se celou dobu strchovala, zahynul v Osvětimi pár měsíců před koncem války. Hana zůstala vdovou bez domova, bez práce a bez rodinného zázemí. Tehdy jí bylo pouhých 29 let.

Odchod do exilu

Navzdory čerstvým ranám se Hana rozhodla znovu navázat na svou hereckou dráhu. V roce 1945 zkusila konkurz do nově vzniklého Realistického divadla na pražském Smíchově – a uspěla. Stala se jednou ze zakládajících členek souboru. Protože příjmení Becková každému

připomínalo její židovský původ a také tragickou ztrátu prvního chotě, začala na jevišti používat pseudonym Hana Alexandrová (patrně inspirovaný právě jménem Alexandra Munka). Zanedlouho dostala příležitost vrátit se i před kameru: ve válečném dramatu Nikola Šuhaj (1947) si zahrála dceru židovského kupce po boku hereckých kolegů Gustava Nezvala nebo Lídy Vostrčilové. Po tříleté nucené pauze se tak znovu postavila před publikum – a zdánlivě se vrátila do normálního života.

V soukromí však začala psát novou životní kapitolu. Už v roce 1946 poznala v divadelním prostředí herce Jiřího Pravdu, člena činohry Národního divadla. Sblížili se a krátce poté následovala svatba. Hana získala příjmení Pravdová a v roce 1947 porodila syna, kterému dali jméno Alexandr (Alex) – zřejmě i na památku Hančina prvního muže.

Šťastné období však netrvalo dlouho. Poválečnou atmosféru v Československu brzy poznamenaly politické tlaky. Koncem února 1948 převzala v zemi moc komunistická strana a nastolila totalitní režim sovětského typu. Mladí manželé Pravdovi se odmítli smířit s vyhlídkou nesvobody hned pár let po hrůzách nacismu. Hana navíc jako umělkyně poznala cenzuru a omezování tvůrčí svobody už za války – nehodlala to prožívat znovu. Společně s manželem se rozhodli k drastickému kroku: opustit vlast.

V té době jim ještě nebylo ani třicet a měli roční dítě, ale přesto se odhodlali k riskantní emigraci na Západ. Na jaře 1948 se Hana s Jiřím rozloučili s rodinou a s pomocí falešných pasů překročili československé hranice.

Útočiště hledali nejprve ve Francii, jenže tamní úřady jim odmítly udělit trvalý pobyt. Mladá rodina tak musela putovat dál – doslova až na druhý konec světa. Koncem 40. let dopluli Pravdovi do Austrálie. Usadili se v Melbourne, kde se jim konečně podařilo zapustit na čas kořeny.

V Austrálii Hana s Jiřím navázali na divadelní zkušenosti a zúročili svou vynalézavost.

V padesátých letech společně založili vlastní kočovnou divadelní společnost s názvem Tana Company. Objížděli města v Austrálii a představovali tamnímu publiku klasické hry. Hana nejen hrála hlavní role, ale také režírovala. Navzdory jazykové bariéře si soubor vydobyl dobré jméno a existoval sedm let. Manželé Pravdovi tak znovu našli uplatnění ve svém oboru, i když na opačném konci zeměkoule. Netušili, že zanedlouho jim náhoda otevře cestu zpátky do Evropy – a přímo do centra světového divadla.

Šťastná náhoda v Austrálii

V roce 1956 zavítala do Melbourne slavná britská herečka Dame Sybil Thorndike se svým divadelním turné. Jedno z představení Tana Company zaujalo Thorndike natolik, že po skončení osobně oslovila československé manžele v hlavních rolích.

Sybil Thorndike, legenda londýnského West Endu, neváhala a pozvala Hanu i Jiřího Pravdovy, aby se přestěhovali do Velké Británie a zapojili se do tamního divadelního života. Pro Hanu s manželem to byla osudová nabídka – a ani chvíli neváhali. Po letech strávených v exilu na okraji kulturního světa se rázem ocitli ve městě, které udávalo tón modernímu divadlu a filmu.

Koncem 50. let se tedy Hana Pravdová usadila s rodinou v Londýně a stala se součástí britské divadelní scény. Její manžel, který od té doby

užíval jméno George Pravda, získal rychle uznání jako charakterní herec. Hrál ve West Endu po boku velkých hvězd a postupně se prosadil také ve filmu (později se objevil například v bondovce Thunderball).

Hana, která přijala mezinárodně srozumitelné jméno Hana Maria Pravda, zpočátku zápasila s angličtinou a drobnými rolemi. Postupně se však dokázala vypracovat i ona. Měla výhodu výrazného hereckého projevu a také schopnosti režírovat, takže se uplatnila nejen před kamerou, ale i jako režisérka menších divadelních inscenací. Už začátkem 60. let se pravidelně objevovala v britské televizi a filmových programech.

Hvězda britských seriálů

Hana Maria Pravda nikdy nepatřila k herečkám, které by znaly bulvární plátky, ale mezi profesionály si vydobyla pověst spolehlivé a charismatické umělkyně. Díky svému exotickému původu dostávala často výrazné vedlejší role cizinek, šlechtíčen, hospodyní či starosvětských dam. V Anglii a posléze i v USA nakonec ztvárnila přes sedmdesát filmových a televizních postav.

Diváci ji mohli vidět v populárních seriálech 60. a 70. let: zahrála si epizodní role v detektivkách Danger Man, Callan či Z-Cars, ale také v dobrodružných seriálech pro mládež. V letech 1975–1977 přišla její životní televizní příležitost – získala výraznou roli energické Emy Cohenové v postapokalyptickém seriálu Survivors (u nás známém jako „Přeživší“). Tato britská série o skupině lidí po ničivé epidemii se stala hitem a z Hany udělala tvář známou milionům diváků ve Spojeném království.

Pro české publikum zůstávala Hana Maria Pravda dlouho neviditelná, ovšem paradoxně ji mnozí viděli na obrazovce, aniž tušili, o koho jde. Když v roce 1987 vysílala Československá televize britský seriál Čáryfuk, zahrála si v něm právě Hana.

Obdobně nenápadně se mihla také v jedné epizodě slavné kriminálky Hercule Poirot (díl „Smrt v oblacích“) nebo v hororovém televizním filmu Dracula (1974), kde ztvárnila transylvánskou hostinskou po boku svého manžela George. Na filmovém plátně se objevila například v britských válečných dramatech, v historických snímcích ze studia BBC a dokonce i v několika hollywoodských produkcích.

Jako starší dáma si zahrála menší role ve filmu Nesnesitelná lehkost bytí (1988) podle románu Milana Kundery nebo v dráze Muž, který plakal (2000) režisérky Sally Potter. Díky své dokonalé angličtině byla častým hostem také v rozhlasových hrách BBC.

Za svého více než sedmdesát let trvajícího hereckého působení dokázala Hana Maria Pravda něco, co se z její generace podařilo málokterému jinému českému herci či herečce: vybudovat si od nuly novou kariéru v cizím jazyce a uspět na několika kontinentech.

Přitom nikdy nezapomněla, odkud pochází ani čím si prošla. Své válečné zážitky a životní ohlédnutí sepsala na sklonku 90. let do paměti s příznačným názvem Krátké povídky z dlouhého života. Jednu ze svých knih věnovala přímo synovi Alexovi, který vyrostl v Británii a stal se renomovaným historikem a politologem.

Teprve po pádu komunistického režimu se začalo v Československu více mluvit o lidech, jako byla Hana – o talentech, které dohnaly dějiny k útěku. V 90. letech zavítala Hana Maria Pravda několikrát do Prahy, kde však už stěží potkala

známé tváře. Její válečná generace divadelních kolegů už takřka vymizela.

Domovská země si na ni zvolna vzpomínala hlavně díky filmovým fanouškům a historikům. V roce 2004 jí české ministerstvo kultury udělilo medaili Artis Bohemiae Amicis za šíření dobrého jména české kultury v zahraničí. Hana Maria Pravda zemřela 22. května 2008 v Oxfordu, ve věku 92 let.

Zosobnění neúspěšného pokusu o demokratizaci Ruska

Karel Oliva 2026 LN

Mé generaci ho ve škole líčili hůře než samotného ďábla. Nebo – protože oficiální politikou té doby byl ateismus – alespoň rozhodně hůře než samotného cara. Jako v nemálo podobných případech to bylo tak vzdálené od pravdy, jak to jen vůbec může být.

Alexandr Fjodorovič Kerenskij se narodil v (tehdejším) Simbirsku, a to dle (tehdejšího) juliánského kalendáře dne 22. dubna 1881. K čemuž je možno – poněkud zábavně – podotknout, že dnešní název tohoto města zní Uljanovsk, a to na počest (nebo jak to vyjádřit) jistého Vladimira Iljiče Uljanova, jenž se zde narodil dle tentokrát gregoriánského počítání dne 22. dubna 1870. Oba muži zkrátka již od mala stáli v „dialektické jednotě protikladů“, která se později zmaterializovala natolik, že do značné míry určila dějinný chod téměř celého 20. století – a to přesto, že navštěvovali stejné gymnázium, jejich rodiny se znaly a Kerenského otec byl na tomto gymnáziu po krátkou dobu dokonce učitelem mladého Vladimira Iljiče.

Po základním vzdělání v rodném městě ukončil Alexandr Kerenskij v roce 1904 studia historie a práv na Petrohradské univerzitě, z jejíhož prostředí si odnesl celoživotní demokratické politické přesvědčení. Hned v lednu následujícího roku na sebe upozornil carskou tajnou policií tím, že podepsal protestní petici proti uvěznění deputace petrohradských intelektuálů, jež navštívila tehdejšího (na Rusko relativně liberálního) ministra vnitra Pjotra Dmitrijeviče Svjatopolka-Mirského s požadavkem, aby se státní moc zdržela násilí proti plánovanému mírumilovnému pochodu petrohradských dělníků za zkrácení pracovní doby a další sociální reformy – čemuž vláda nevyhověla, a nastala tak tzv. Krvavá neděle 9. ledna 1905 (dle juliánského kalendáře), během níž carské jednotky proti dělníkům brutálně zakročily: výsledkem byly stovky mrtvých, tisíce raněných a revoluční pnutí v celé zemi.

Později v témže roce Kerenskij vstoupil do strany socialistů-revolucionářů (zkratka „SR“, tzv. „eseři“), což policii ještě více zneklidnilo a v prosinci téhož roku byl zatčen. Protože mu však nebylo možné dokázat žádné konkrétní provinění, byl brzy propuštěn, nicméně zůstal pod policejním dohledem.

Po – velmi krotkých – konstitučních reformách se ale situace částečně uklidnila a roku 1912 byl Kerenskij dokonce zvolen poslancem ruského parlamentu – Státní dумы. V ní se ještě v tomto roce stal velmi známým jako předseda vyšetřovací komise zabývající se brutálním potlačením stávkový horníků ve zlatých dolech na řece Leně ostrou střelbou – výsledná velmi kritická zpráva měla široký celospolečenský ohlas. (Zde je asi vhodné připomenout, že není pravdivé tvrzení, že si Vladimir Uljanov zvolil svůj revoluční přídomek „*Lenin*“ na památku této tragédie: pseudonym „*N.*

Lenin“ prokazatelně používal již nejméně od r. 1901, o jeho skutečném původu přitom existuje několik teorií, není však jasné, která z nich je správná, neboť Lenin sám se k věci nikdy nevyjádřil.)

O pět let později, po abdikaci cara během únorové revoluce v roce 1917, delegoval Petrohradský sovět vojáků a dělníků Kerenského do nově vzniklé Prozatímní vlády knížete Georgije Jevgeňjeviče Lvova, kde nejprve zastával pozici ministra spravedlnosti a od května ministra války. V této funkci vydal 30. června armádě rozkaz k zahájení tzv. *Kerenského ofenzívy*, jež zasáhla i do našich dějin: v jejím rámci totiž došlo k bitvě u ukrajinského Zborova, což byla první skutečně významná úspěšná bojová akce československých legií v Rusku, která byla navíc v době první republiky zmytizována – mj. o ní zpíval Karel Hašler píseň *Hoši od Zborova*.

(Za poznámku asi stojí, že na legionářské straně se bitvy zúčastnila směs pozdějších významných osobností, často hrdinů, mučedníků nacistického či komunistického režimu a zrádců národa – někdy více z toho nebo dokonce vše v jedné osobě – jako Josef Mašín, Rudolf Medek, Karel Kutlvašr, František Langer, Jaroslav Hašek, Jan Syrový, Radola Gajda, Karel Klapálek, Ludvík Svoboda, Emanuel Moravec, Zdeněk Fierlinger a řada dalších, zatímco na rakouské straně zde bojoval český 75. „jindřichohradecký“ pěší pluk bok po boku se slavnými plzeňskými „pětatřicátníky“ – o nichž Karel Hašler, jenž v 35. pluku v mládí sloužil, pravděpodobně právě po této bitvě složil známou píseň – a ze známých jmen se předpokládá, byť to nelze zcela spolehlivě doložit, účast Klementa Gottwalda.)

Ovšem protože v ruské armádě již na jaře upadla v důsledku carovy abdikace disciplína a v létě 1917 se po třech letech konfliktu dostavila masivní únava z války, ofenzíva celkově za obrovských ztrát selhala. Tento krvavý neúspěch vyvolal v Petrohradě demonstrace, jichž se bolševici, kteří již tehdy měli silné pozice v místních lidových radách (rusky *sovět* = „*rada*“), pokusili využít k převzetí moci. Kerenskij proti nim nasadil armádu, což ovšem vedlo k dalšímu vyostření společenského napětí, které nakonec vyústilo v reorganizaci Prozatímní vlády.

V ní šestatřicetiletý Kerenskij 21. července převzal funkci předsedy a zahájil demokratizační a ekonomické reformy, jimiž však proti sobě poštval jak příznivce padnuvšího carského režimu, tak radikální socialistické síly prosazující představu diktatury proletariátu. Společenskou přijatelnost nového předsedy vlády mezi téměř všemi vrstvami obyvatelstva navíc výrazně podlomil jeho slib Dohodě pokračovat ve válce až do konečného vítězství.

Po bolševickém puči v Petrohradě (25. října v juliánském, 7. listopadu v gregoriánském kalendáři), při němž se předsedou nové vlády Ruska a v jistém smyslu tedy Kerenského nástupcem stal Vladimir Iljič Uljanov-Lenin, se Kerenskému podařilo uprchnout do Pskova, odkud se snažil o opětovné ovládnutí hlavního města. Jemu věrným jednotkám se sice podařilo dobýt Carské selo, ale následně byly poraženy u Pulkova (dnes je tam petrohradské letiště), a Kerenskij se tak do Petrohradu již nevrátil. Po dalších peripetiích se usadil v Paříži, odkud aktivně organizoval odpor proti bolševické diktatuře, který – jak známo – nakonec neuspěl a Kerenskij proto již natrvalo zůstal v zahraničí. Po pádu Francie v roce 1940 odešel do USA, kde po dlouhém životě v emigraci dne 11. června 1970, dnes před 56 lety, v Novém Yorku zemřel.

Vladimír Škutina šel za vtip o prezidentovi sedět.

Kriminál z něj udělal placeného udavače

Jana Novotná 2026

Národ ho miloval. V šedesátých letech platil za symbol odvahy, břitkého humoru a intelektuální převahy nad těžkopádným komunistickým režimem. Vladimír Škutina, brilantní moderátor a parták Jana Wericha, se nebál říct nahlas to, co si ostatní jen šeptali v soukromí. Jenže tento obraz hrdiny má trhlinu, která se naplno ukázala až po roce 1989. Archivy Státní bezpečnosti totiž odhalily smutný příběh muže, kterého kriminál nezocelil, ale zlomil. Jeho pád z výsluní do role placeného informátora je jedním z nejsilnějších mement české normalizace.

Prezident je vůl

Škutinova kariéra byla strmá a plná paradoxů. Už v padesátých letech psal scénáře pro první televizní Silvestry, ale jeho prořízlá pusa mu brzy začala působit potíže. Nešlo o žádné dvojsmysly, Škutina útočil přímo na komunistické špičky. Osudným se mu stal večer v legendární hospodě U Jelínků, kde v lednu 1961 neudržel nervy na uzdě. Frustrace ze zákazu jeho filmu vyústila v prohlášení, které ho stálo svobodu.

„Prezident (Antonín) Novotný je vůl, gauner a vyložený despota,“ řekl tehdy veřejně. Následek byl okamžitý. Deset měsíců natvrdo. Místo aby ho vězení umlčelo, vylezl ven s aurou mučedníka, kterou v uvolněných šedesátých letech dokázal dokonale prodat. Pořad „Co tomu říkáte, pane Werichu?“ z něj udělal celebritu první velikosti.

Osudový rok 1968

Srpen 1968 byl jeho vrcholem. Zatímco tanky obsazovaly Prahu, Škutina se stal hlasem odporu. Provizorní studia se stěhovala po městě, vysílalo se v polních podmínkách a on byl u toho. Lidé hltali každé jeho slovo, vnímal se jako neporazitelný glosátor dějin. Jenže okupanti a nastupující normalizační garnitura neměli pro jeho vtipy pochopení. V roce 1969 spadla klec podruhé.

Obvinění z pobuřování a hanobení republiky ho poslalo za mříže na více než čtyři roky. A právě tady, v izolaci a beznaději husákovských lágrů, se hrdina začal lámat. Už to nebyla krátká epizoda jako za Novotného. Tlak byl soustavný, brutální a cílil na nejcitlivější místa. Škutina chtěl domů. Chtěl vidět dceru a manželku.

Podpis d'áblovi

Zlom nastal v listopadu 1972. Vězeňská realita a psychický nátlak vyústily v podpis vázacího aktu. Vladimír Škutina se zavázal ke spolupráci se Státní bezpečností. Výměnou za naději na dřívější propustku a klid pro rodinu začal donášet na své přátele a kolegy z disentu. Nešlo o nevinné řeči. Jeho svazky obsahují hlášení na Václava Havla, Pavla Kohouta nebo Ludvíka Vaculíka.

Paradoxem jeho života se stala Charta 77. Škutina ji sice podepsal, ale dokumenty naznačují, že tak učinil na pokyn StB, aby mohl hlouběji proniknout do struktur opozice. Za své informace, které tajná policie vyhodnocovala jako hodnotné, pobíral nemalé peníze. Celkem si přišel na 39 tisíc korun, což v té době nebyla zanedbatelná částka.

Smutný konec v ústraní

Když v roce 1978 legálně emigroval do Švýcarska, zdálo se, že unikl své minulosti. Psal, tvořil pro Svobodnou Evropu a budoval si image pronásledovaného intelektuála. Po revoluci v roce 1989 se vracel do Prahy jako vítěz. Chtěl navázat tam, kde skončil. Plánoval velký comeback, dokonce se politicky angažoval.

Jenže rok 1992 přinesl studenou sprchu. Média zveřejnila detaily jeho spolupráce. Škutina se pokoušel bránit soudně, žádal miliony jako odškodné, ale tváří v tvář vlastním podpisům a hlášením žalobu nakonec stáhl. Z muže, který kdysi bavil národ, se stal zatrpklý samotář. Závěr života prožil v ústraní, daleko od kamer a potlesku, po kterém tak toužil. Zemřel v roce 1995 na rakovinu, opuštěný svými někdejšími obdivovateli.

Vyrábíme vše, od špendlíku po lokomotivu:

Emil Kolben zemřel v Terezíně, u sebe měl akcie ČKD

Andrea Houdková - medium

Jeho příběh je jako z amerického snu. Emil Kolben se narodil jako nejstarší z devíti dětí chudé židovské rodiny. Jeho píle a talent mu otevřely brány světové vědy a průmyslu, ale ani jemu se nepodařilo uniknout ze spárů nacistů.

Kolben vynikal už jako student. Jeho úspěchy na pražském gymnáziu a následné studium elektrotechniky na německé technice položily základ jeho kariéry. Po promoci v roce 1887 získal Gerstnerovo stipendium, které mu umožnilo cestovat a učit se v průmyslových centrech Evropy, a pak odjet i do USA. Pět let v Americe znamenalo setkání se samotným Thomasem Edisonem, práci v jeho závodech a posun k vedoucí pozici ve vývojových laboratořích. Zásadní bylo také krátké, ale významné setkání s Nikolou Teslou. Kolben se seznámil s fungováním střídavého proudu, tedy s technologií, která změnila způsob, jakým se vyrábí, přenáší a užívá elektrina. S oběma významnými vědci zůstal i nadále v kontaktu a postupem času se stali přáteli.

Kolben dokázal spojit teoretické poznatky s pečlivou konstrukcí. To ho činilo úspěšným jak v Americe, tak později ve Švýcarsku u firmy Oerlikon, kde se zabýval přenosem energie a konstrukcí generátorů a motorů. Do dějin elektrifikace se zapsal vytvořením přenosového vedení, které dodávalo třífázový proud na trase dlouhé 125 km, z Laufenu do Frankfurtu nad Mohanem.

Vyrábíme vše, od špendlíku po lokomotivu

Tou dobou už byl ženatý. Ve Švýcarsku se manželům Kolbenovým narodil syn Hanuš. Kolbenově manželce Malvině se ale stýskalo po domově, a tak se rodina v roce 1896 rodina natrvalo vrátila do Prahy. Emil Kolben pak ve Vysočanech u Prahy, které tehdy ještě nebyly součástí hlavního města, založil jednu z nejmodernějších továren své doby. Dokázal v ní propojit americké a evropské prvky a neopouštělo ho ani podnikatelské štěstí. K překvapení konkurence se mu například podařilo získat velkou prestižní zakázku na výstavbu pražské městské elektrárny.

Rychlý růst, ocenění na světových výstavách a rozsáhlé objednávky, včetně dodávek do Londýna a Tasmánie, připravily půdu pro další kapitolu: fúzi a vznik obrovského strojírenského kolosu. V roce 1921 se spojila Kolbenova firma s První Českomoravskou továrnou na stroje a později, v roce 1927, připojením Breitfeld, Daněk a spol. vznikla Českomoravská-Kolben-Daněk — ČKD. Emil Kolben se stal generálním ředitelem a ČKD rychle vyrostla v podnik s desítkami tisíc zaměstnanců a širokým sortimentem — od drobných dílů po lokomotivy, trolejbusy, turbíny a dokonce letadla. Emil Kolben generálním ředitelem a hlavním akcionářem. Šlo

o jednu z největších firem svého druhu v Evropě; v době největší slávy měla na 12 tisíc zaměstnanců a na základě sloganu „Vyrábíme vše, od špendlíku po lokomotivu“, dodávala na trh stovky druhů zboží. Pozici ČKD jako velkého světového hráče dotvrzuje smlouva o technické spolupráci s americkou firmou Westinghouse, pro niž byla ČKD rovnocenným partnerem.

Vědec i podnikatel: duševní vlastnictví a odborné práce

Kolben byl víc než jen manažer: byl nositelem patentů, autorem odborných studií a propagátorem technické modernizace. Jeho práce o vlivu křemíku na magnetické vlastnosti železa nebo články o silnoproudé elektrotechnice se staly podkladem pro praxi v oboru. Díky tomu jeho podniky nefungovaly jen jako výrobní, byly i centry technického myšlení a šíření know-how.

Osobní život, rodina a krutý konec

Emilova rodina byla rozvětvená a osud ji nešetřil. Od podzimu 1938 mu přátelé opakovaně radili, aby i s rodinou odešel, ale Kolben odmítal opustit Čechy.

Do poslední chvíle doufal, že ho jeho mimořádné postavení v kontextu světového průmyslu a vědy uchrání před děsivým koncem, jaký třetí říše uchystala milionům Židů. Bohužel se mýlil. Hned po vzniku protektorátu musel opustit ČKD a prodat akcie ve většině firem svého impéria. V roce 1940 zemřela jeho žena Malvína, v roce 1942 putoval do sběrného tábora jeho zeť Vilém Lieder-Kolben a dva vnuci. Sám osmdesátiletý Emil Kolben byl 6. června 1943 spolu se synem Hanušem, dcerou Lilly a vnukem Jindřichem deportován do koncentračního tábora v Terezíně. Přežil zde v Podmokelských kasárnách v krajně nedůstojných podmínkách pouhých pár týdnů.

Marně pro něj protektorátní vláda žádala o výjimku. Němci ho zbavili veškerého majetku i moci a nemohl jim ve svém věku nijak škodit. Přítel Edisona a Tesly zemřel 3. července 1943. Z koncentračních táborů se nevrátilo 26 členů jeho rozvětvené rodiny. Kromě potřeb pro osobní hygienu prý měl v té době u sebe jen kufrík s posledními akciemi ČKD, které mu zbyly. Firma přitom už v té době vlastně ani neexistovala.

Nad rodinou se zavřela voda

Zatímco Hanuš Kolben byl zavražděn v Osvětimi, jeho syn Jindřich koncentrační tábor přežil a po válce vystudoval strojní a elektrotechnické inženýrství na ČVUT. Jablko nepadlo daleko od stromu, Jindřich Kolben vynikl jako konstruktér leteckých motorů. Největší úspěchy sklízel po roce 1968 po svém odchodu do Německa.

Za předešlého režimu se o rodině Kolbenových mlčelo; Emil byl „zlý kapitalista“ a Jindřichova emigrace špatnou pověst rodiny v očích momentální moci jen potvrdila. Znárodněnému ČKD se ale dál dobře dařilo, zaměstnávalo přes 50 tisíc lidí a bylo největším výrobcem tramvají na světě. Vinou rozpadu RVHP a nedostatečných investic ovšem po roce 1989 firma postupně zanikla.

Satisfakce, byť posmrtné, se dostalo alespoň jejímu zakladateli Emilu Kolbenovi, po němž byla v Praze pojmenována jedna stanice metra trasy B, ulice na Praze 9 a také mu bylo in memoriam vráceno čestné občanství rodné obce Strančice, které získal už ve 20. letech, ale za války mu ho obec musela odebrat.

Vydavatel: Což mu určitě způsobilo velkou radost.

Ledová královna v exilu:

Neuvěřitelný příběh Áji Vrzáňové, kterou chtěl režim vymazat z dějin

Petra Holakovská aktualne.cz 2026

Když v roce 2005 kráčela New Yorkem, málokdo by v elegantní, šik, krásné dámě hledal ženu, která kdysi s jedním kuffíkem a zlatými medailemi utekla před totalitní mocí. Ája Vrzáňová, pro světovou scénu Ája Zanova, nebyla jen výjimečnou sportovkyní. Dokonale se orientovala ve velkém byznysu i politice a její blízká přítelkyně byla Ivana Trumpová. Předtím ale prožila drama, které by vydalo na román.

Příběh Aleny Vrzáňové začal v Praze roku 1931. Její dětství nebylo hned od začátku spojené s ledem – původně chtěla být lyžařkou. Osud ale zasáhl během druhé světové války, kdy byly hory uzavřené, a tak ji matka, operní pěvkyně Anna, vzala na pražskou Štvanici. Tréninky v té době připomínaly spíše boj o přežití než ladný sport. Kvůli zatemnění se bruslilo téměř ve tmě, jen za svitu jediné lampy uprostřed kluziště. „Moje tréninky byly velmi obtížné, protože byla válka,“ vzpomínala Ája na mrazivá rána, kdy ji matka budila v pět hodin. Aby jí v nekvalitních botách nezmrzly nohy, balila jí je matka do novin.

„Mami mi balila nohy do novin, protože noviny hřejí. Měla jsem tolik kuřích ok a krvavých prstů. Nevím, jak jsme to zvládli, ale zvládli jsme to,“ popisovala drsné začátky budoucí šampionka.

Facka od trenéra a osudové rozhodnutí

Po válce bylo jasné, že Ája potřebuje světové vedení. V roce 1947 se přesunula do Londýna k trenérovi Arnoldu Gerschwilerovi. Ten byl přísný, ale viděl v ní nevídaný talent. Jednou, když odmítla opakovat cvik, jí dokonce vlepil facku. Tehdy jí [řekl](#): „Ájo, když budeš takhle pracovat, můžeš být mistryní světa.“. A měl pravdu. V roce 1949 v Paříži se stala první ženou, která v soutěži skočila dvojitý lutz, a získala svůj první titul mistryně světa. Domů se vracela jako hvězda, ale politická situace v Československu houstla. Komunisté chtěli, aby po obhajobě titulu odjela učit krasobruslení do Moskvy. Její otec Miroslav, violoncellista a finanční expert, věděl, co to znamená. Jednoho dne, během procházky po mostě, kde je nikdo nemohl slyšet, jí řekl větu, která jí navždy změnila život: „Ať už titul obhájíš, nebo ne, zůstaň tam.“.

Londýnské drama a pokus o únos

V březnu 1950 Ája v Londýně titul skutečně obhájila. Ale to nejtěžší ji teprve čekalo. Zatímco v Praze režim narychlo vymýšlel lži, proč neposlat na šampionát hokejisty (oficiálně kvůli vízům pro reportéry, neoficiálně ze strachu, že by po vzoru Áji také emigrovali), Ája v Londýně bojovala o holý život. Zůstala v domě u Gerschwilerů, ale začaly chodit výhrůžné telefonáty. Před domem neustále kroužilo podezřelé auto. Po deseti dnech izolace už to Ája nevydržela a chtěla si jít jen do rohu ulice koupit pár drobností. „Prosím, nechte mě jít do drogerie na rohu, mám ponorkovou nemoc,“ prosila paní Gerschwilerovou. Byla to chyba. Při zpáteční cestě k ní vyrazilo ono auto. Ája začala utíkat k brance domu. „Západka nešla otevřít. Křičela jsem a držela se plotu. Oni přišli a snažili se mě z něj odtrhnout,“ líčila děsivé okamžiky pokusu o únos agenty StB. Zachránil ji trenér, který v tu chvíli vyběhl z domu se dvěma muži z britského ministerstva vnitra, kteří jí přišli udělit politický azyl. Únosci se stáhli, ale trauma zůstalo. „Byla jsem úplně mimo sebe. Přišla jsem do domu a

zhroutila se. Opravdu jsem plakala,“ vzpomínala na nejtěžší chvíli svého života.

Krutá cena za svobodu: Rozbitá rodina a uranové doly

Zatímco Ája podepisovala smlouvu s lední revuí Ice Follies a začínala nový život v Americe jako Ája Zanova, její rodina v Československu platila krutou daň. Matce se podařilo uprchnout naprosto neuvěřitelným způsobem – byla v letadle, které bylo uneseno do Německa na americkou základnu. Otec Miroslav ale zůstal. Režim ho potrestal třinácti lety nucených prací, mimo jiné v uhelných a uranových dolech. S dcerou se setkal až po dlouhých třinácti letech, kdy mu povolili návštěvu v USA. Ája ho popsala jako zlomeného muže. Režim ji tak nenáviděl, že její jméno systematicky vymazal ze všech oficiálních záznamů a učebnic, jako by nikdy neexistovala.

Z ledové plochy k „Duck Jointu“

V Americe si Ája musela znovu vybudovat úspěch. Zjistila, že profesionální krasobruslení je úplně jiný svět než ten amatérský. „Diváci nerozlišovali dvojité nebo trojitě skoky. Často jedli popcorn a povídali si, zatímco já jsem na ledě dělala nejtěžší prvky,“ přiznala. Musela se naučit showmanství, zhubla dvanáct kilo a stala se z ní glamour star. Osmadvacet let jezdila s revue po celých Státech a stala se dokonce tváří reklam na pera Bic. Na osobní štěstí si ale musela počkat. Našla jej až na sklonku své aktivní sportovní kariéry. V New Yorku se na rande naslepo setkala s dalším českým emigrantem, renomovaným šéfkuchařem a restaurátérem Pavlem Steindlerem, za kterého se v roce 1969 provdala. Byla to osudová láska, která jí přinesla nejen novou životní roli, ale i vytouženou rodinu – s Pavlem společně adoptovali dvě děti. Společně také vybudovali a provozovali vyhlášené restaurace The Duck Joint a Czech Pavilion, které se staly tepajícím centrem českého exilu na Manhattanu. „Bylo to jako moje scéna. Milovala jsem každou minutu v naší restauraci,“ vzpomínala Ája na časy v podniku, kde se u jednoho stolu potkávali Miloš Forman, Martina Navrátilová, Ivan Lendl nebo Ivana Trumpová, se kterou je pojilo celoživotní přátelství. Restaurace pro ni byla místem, kde mohla po letech kočovného života v ledních revuích konečně zapustit kořeny a spojit svou lásku k lidem s nezlomnou hrdostí na svůj český původ.

Návrat domů a odkaz, který přežil

Po roce 1989 se Ája po čtyřiceti letech exilu vrátila do Prahy. Šla rovnou k hrobu svého otce, kterému režim nedovolil, aby se dožil jejího triumfálního návratu. S překvapením zjistila, že mladší generace o ní neví, zatímco ti starší si stále schovávají zažloutlé výstřižky z novin s jejími fotkami. V roce 2004 jí prezident Václav Klaus udělil medaili Za zásluhy. Ája Vrzáňová zemřela v roce 2015 v New Yorku ve věku 84 let. Režim, který se ji snažil vymazat, už dávno neexistuje, ale její příběh o odvaze, botách vycpaných novinami a neuvěřitelné síle přežít zůstává neviditelnou červenou nití české sportovní historie. Jak sama kdysi řekla po úspěšné obhajobě v Londýně: „Chtěla jsem dokázat, že to první vítězství nebyla náhoda.“. A dokázala mnohem víc – dobyla svět a zůstala věrná své domovině, a to i přes fakt, že ona domovina se k ní na dlouhá desetiletí otočila zády.

Toto je pro kohokoliv, kdo řekl, že spát se zvířetem v posteli je v pořádku: „Díky moc. Ted’ je moje rybička mrtvá!“

Soudruzi v Číně

Jang I-min (Yang Yiming) - Číňan, kterého česká policie zadržela a obvinila ze špionáže pro totalitní mocnost, fungoval v Česku podle zdrojů Seznam Zpráv jako novinář, údajně tahal z politiků informace. Z textů, které jsou dostupné online, je patrné, že si Jang I-ming systematicky vybíral respondenty, kteří vůči Číně vystupují vstřícně, pragmaticky a často i v opozici k dominantní linii Evropské unie.

V Číně obratem hned na letišti zadrželi českého občana pro podezření z ohrožení státní bezpečnosti. Pan X zastupuje společnost Eldis, která je součástí skupiny CSG a vyrábí radarové systémy.

Potkají se Kohn s Langerem a kohn povídá „Slyšeli, Langer, že ten Goldscheider má dneska narozeniny?“ „Ten zarytý bezvěrec? A co mu jako budou přát, když v nic nevěří?“

„Tak vám gratuluji pane Nováku,“ říká doktorka, „vaše paní je těhotná.“ „Ale to není možné, vždyť jsem si dával takový pozor.“ „Víte, to je jako s řízením v autě – vy si dáváte pozor, ale ostatní ne...“

S P O R T

Včera 20.7, skončilo MS ve fotbale. Španělsky mluvící bily tym porazil jiny bily španělsky mluvící tym. Je hezke, když si ty prymadony možu nadavat v rodnem jazyku. V souboji o třetí místo Nigerijec s Konžanem přestřilali Kamerunce a Malijce. V krasnem utkani, kere skončilo hokejovym skore 6:4 se předvedli černi synci, kere Francie a Anglie ukradly afryckym zemim. Misto teho, aby ti černi synci inspirovali mladež ve svojich zemich a reprezentovali je, zabiraju mista puvodnim francuskym a anglickym synkum, keři se pak vesele možu věnovat drogam a chlastu. I když – oni vlastně inspiuju. Inspiruju k temu, aby mali černi synci zdrhli a zamiřili do Evropy...pokračovani tady: <https://www.ladikvetvicka.cz/blog/20-07-2026>

Pondělí 20. 7 -Vodní slalomář Jakub Krejčí získal na mistrovství světa stříbro v časovce kajak krosu. Porazil ho Brit Joseph Clarke. Matyáš Novák byl čtvrtý, Vít Přindiš osmý.

Sobota 18. 7. - Záhořová získal na zlato na dorosteneckém ME - Druhý dorostenecký titul pro českou výpravu na mistrovství Evropy dálkařka Kristýna Záhořová. Soutěž v Rieti ovládla v rekordu šampionátu 647 centimetrů, kterým také vylepšila 23 let staré národní maximum Denisy Helceletové.

Neděle 26. 7. 2026 - Přindiš je mistrem světa Slalomář Vít Přindiš vyhrál mistrovství světa v kayakcrossu. Rozhodl vydařeným manévrem v závěru finále, kterým se natlačil před Švýcara Dimitriho Marxe.

Beachvolejbalistky vyhrály v Číně - Beachvolejbalistky Markéta Svozilová a Marie-Sára Štochlová vyhrály turnaj Pro Tour Challenge v čínském Šang-luu a slaví největší úspěch kariéry.

Dvojnásobný mistr Evropy Kanoista Ondřej Procházka získal titul juniorského mistra Evropy na tratích 500 a 200 metrů.

**WHY THE ALBANESE
GOVERNMENT WANTED THE
ROYAL COMMISSION INTO
AUSTRALIA'S WORST EVER
TERROR ATTACK STOPPED AT
ALL COST.**

Chris Newman
Australia's top spy agency's assessment of the alleged Bondi attackers in 2019 demanded travel alerts be placed on them and their file revisited if they associated with extremists - but in a catastrophic failure, the men were able to move freely through known terror hotspots.

An investigation has uncovered a series of failures that meant that Sajid and Naveed Akram slipped through the cracks of law enforcement and security agencies prior to the Bondi terror attack on December 14, 2025.

In a critical lapse, the Australian Federal Police and Border Force, which sits within Home Affairs, were aware of the Akram's travel to known terror hotspots but did not pass the intelligence onto ASIO or NSW Police, which issued the gun licenses.

It can be revealed that the Akrams travelled to Uzbekistan - a known gateway to terror hotspot Afghanistan - in late 2022 or early 2023.

The investigation, conducted for the upcoming book Bondi Terror, also discovered that ASIO's travel alert was only placed on the Akrams' first port of call, rather than their final destination.

This is a matter that is likely to come under scrutiny by the Royal Commission this week. ASIO conducted a thorough assessment of Naveed Akram in 2019, which included several interviews with his father Sajid.

The spy agency concluded that while Naveed was associating with dangerous individuals, neither were considered to be violent extremists themselves.

But it's understood the ASIO assessment stated if the Akrams were found to be associating with 'persons of interest' again, the assessment would need to be revisited and the inquiry re-opened. This never occurred in the subsequent years.

The 2019 assessment was signed off at a middle-ranking level and was not reviewed by senior officials.

ASIO also required that travel alerts be placed on the Akrams' movements.

However, the alerts placed on the Akrams were only for their first port of arrival, not their final destination.

Some senior figures have suggested this was inadequate.

The alleged Bondi shooters travelled to Uzbekistan - a known pathway to terror hotspot Afghanistan - around late 2022 or early 2023.

It's understood they tried to reach Afghanistan on foot from Uzbekistan, but are not believed to have been successful, according to intelligence provided to Australia by foreign partners including the United States and Israel.

They also travelled to Saudi Arabia - which simply could have been to visit Mecca - in the years before the Bondi attack.

In a major failing, the travel to Uzbekistan and the terror hotspot of Mindanao in the Southern

per cent of intelligence resourcing, but by 2025, it had fallen to 19 per cent.

Confidential sources said that the proportion of funding allocated to counter-terrorism fell to less than 20 per cent within the intelligence community by the time of the Bondi Terror attack.

It is understood that there was also a reduction in staffing and warrants issued in relation to

NEW AGE PRINTING

— FACTORY DIRECT NEWSPAPER PRINTING —

PRINT YOUR NEWS. REACH MORE.

Professional Newspaper Printing Solutions
Powered by High-Speed **TENSOR** Web Offset Presses

HIGH QUALITY
Crisp, clear and consistent print every time.

FAST TURNAROUND
Quick production. On time delivery.

COMPETITIVE FACTORY PRICING
Factory direct pricing you can trust.

SMALL & LARGE PRINT RUNS
Flexible quantities to suit your needs.

NEWSPAPERS

INSERTS

SUPPLEMENTS

COMMUNITY PAPERS

CUSTOM PRINTING

jzjaustralia@gmail.com

FACTORY DIRECT

RELIABLE

ON TIME

Philippines the month before the terror attack was recorded by Border Force and the AFP, but it's understood that it was not passed on to either ASIO or NSW Police.

Had the intelligence agency known about the Akrams' travel, it could have raised questions, and the agency may have decided to take a second and closer look at the pair.

The AFP and Border Force will need to be questioned during the Royal Commission about what action they took with information regarding the Akrams' travel.

Two confidential sources interviewed by this author conceded that had ASIO revisited their assessment, based on the Akrams' travel to Uzbekistan, as a suspected pathway to Afghanistan, and the Southern Philippines, this could potentially have prevented or reduced the risk of the Bondi terror attack.

The breakdown in the relationship between NSW Police and the AFP has emerged as a major issue in relation to intelligence sharing.

NSW Police issued gun licenses to the Akrams but were also unaware about their travel to known terror hotspots.

Sources said that any licensing authority, when issuing gun licenses, should be inquiring whether applicants had travelled to destinations of security concern.

The investigation for the book Bondi Terror has also uncovered a decrease in funding for counter-terrorism within the Australian intelligence community.

Classified documents are understood to show that in 2019-2020, counter-terrorism was over 23

counter-terrorism.

It's also understood that ASIO's baseline funding had not increased in line with inflation, and none of the additional funding was for counter-terrorism initiatives.

This drop in funding occurred at precisely the same time that ASIO Director General Mike Burgess was publicly and repeatedly warning that antisemitism and terrorism were the top threats to life in Australia.

The terror threat level had been raised to "probable" in August 2024, meaning there was a greater than 50 per cent chance of a terror attack.

The Royal Commission's interim report into intelligence and security confirms there was a fall in funding.

"Upon review of classified material, the Commission has observed that despite this overall increase, the proportion of funding allocated to counter-terrorism significantly declined across the NIC over the period from 2020 to 2025," the report said.

Mr Burgess and AFP Assistant Commissioner of Counter-Terrorism Stephen Nutt will be among the first to give evidence at the Royal Commission on Monday.

It's understood most of their testimony will be in-camera, so as not to jeopardise the ongoing court case involving the Akrams.

A spokesman for the AFP said the premise of the questions were wrong, the matter is before a Royal Commission and criminal investigation and further comment would be made at an appropriate time.

ASIO declined to comment.